NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראָשען

10 זייטען

נײַער פאָלקסבלאַט

№ 175 | Łódź, Środa, 29 lipca 1936 | אדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאָדז, מיטוואָך פּ' ואתחנן י' אב תרצ"ו | 14-טער יאָהרגאַנג

גרויסע בלוטיגע שלאַכט

צווישן ענגליש מיליטער און אַראַבישע טעראָריסטן אין די בערג אַרום שכם

דער פראָנט ציהט זיך אויף 10 מייל. — ביז איצט 10 דערהרגעטע אַראַבער און איין ענגלישער זעלנער. — אנטייל אין דער שלאַכט פון אעראָפּלאַנען און האַרמאַטען

ירושלים, 28 (יט"א טעלעגראַפיש 1 אַזייגער בייטאָג). אין רעזולטאַט פון דער בלוטיגער שלאַכט, וואָס קומט פאָר צווישן ענגלישן מיליטער און אַראַבישע טעראָריסטן אין די בערג פון שכם, זענען ביז איצט דערהרגעט געוואָרן 10 אַראַבער און 1 ענגלישער זעלנער.

דער פראָנט פון דער שלאַכט ציהט זיך אויף 10 מייל, דאָס מיליטער איז געשטערקט געוואָרן אויף 27 אויטאָס. ס'באַטייליגן זיך אין דער שלאַכט 3 עראָפּלאַנען און 3 האַרמאַטען.

א חוץ דער גרויסער שלאַכט זענען היינט אין פאַרשידענע פונקטען פון לאַנד פאָרגעקומען 7 צוזאַמענשטויסען צווישן ענגליש מיליטער און אַראַבישע באַנדעס.

היינט, דינסטאָג פון 12 אַזייגער בייטאָג קומט פאָר א שווערע שלאַכט צווישן ענגלישן מיליטער און אַראַבישע באַנדעס אין די בערג אַרום שכם. גרעסערע מיליטערישע אָפּטיילונגען האָבן אַרומגערינגעלט די בערג, אין וועלכע עס האָבן זיך באַהאַלטען אַראַבישע טעראָריסטן באַנדעס, וועלכע זיי ווילען לעבעדיגערהייד פאַנגען. דער קאַמף איז זעהר א בלוטיגער. עס זענען שוין פאַרהאַן 3 דערהרג'עטע אַראַבער און 1 ענגלישער זעלנער. דער נאָמען פון געפאַלענעם זעלנער איז קריסטאָף דזשאָהן רען. דאָס מיליטער האָט שוין ביי די אַראַבער צוגענומען א סך ביקסען און אַמוניציע.

בירגער-קריג אין שפּאַניען

וועט זיך פאַרציהען זעהר לאַנג

ביז איצט שוין פערהאַז 25 טויזענד טויטע

הענדיי, 28 (ספּ. טעל.) לויט אינפאָרמאַציעס פון דער גרענעץ, שטעלט זיך די אַלגעמיינע סיטואַציע אין שפּאַניען פאָר אויף פאָלגענדען אופן: די פּראָווינצען נאַוואַרראַ, אַלאַוואַ, לעאָן, סאָריאַ, גאַליציאַ, קאַראַראַ, אַלט-קאַסטיליען, וואַראַלאַיאַראַ, סאַראַגאָסאַ, הועסקאַ און לאַהאָראַ געפינען זיך אין די הענט פון די אויפשטענדיגע, וועלכע נעהמען אויך מאַדריד.

די פאַרבינדונג מאַדריד — מורציאַ און אַליקאַנטע געפינט זיך ביי דער רעגירונג פון וואָס ס'איז געדרונגען, אַז די אויפשטענדיגע האָט זיך נישט איינגעשטעלט אָפּצושניידען די הויפּטשטאָט פון מזרח. שווערע מפּלות ליידען די צוזוגטעטע אין דער געגענד פון אַטקאַצעטע.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.) דער ספּעציעלער שליח פון „זשורנאַל" טיילט מיט, אַז **די צאָהל דערהרגעטע פון בירגער-קריג אין שפּאַניען בעטרעפט שוין ביז איצט 25 טויזענד.** ביידע צדדים פעהלט אַחים אַמוניציע און קריגס-מאַטעריאַל.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.) פון מאַדריד מעלדעט מען וועגען פאַרשטאַרקטען צושטאַנד פון בעוואָפנעטער גרייטקייט, די מיליץ פון פאָלקס-פראָנט זאָגען אויף שאַרפער גרייטקייט און קענען יעהען מאָמענט בעגוצט ווערען צו דער אַקציע. פיינאַכט נעהען אַרום אין דער שטאָט שטאַרקע מיליץ-פאַטראָלען.

דער קריגס-מיניסטער האָט זיך געווענדעט מיט אַן אויפפאָדערונג צו די געוועהר-פאַבריקען וועגן פאַרגרעסערן די אַרבייטען. **צוליב דער דאָזיגער אויפפאָדערונג האָט מען דעם ערשטען טאָג צוגעשטעלט פאַרן רעגירונגס-מיליטער 6000 ביקסען.** די אַמוניציע-פאַבריקען, וועלכע געפינען זיך אין רעגירונגס-הענט אַרבייטען אַהן אויפהער ביי טאָג און ביי נאַכט.

די מאַכט רעכענט זיך דערמיט, אַז דער בירגער-קריג וועט זיך לאַנג פאַרציהען און צוליב דעם זענען אַרויסגעגעבען געוואָרן א רייהע אָפּשפּאָרונגס-פאַראָרדנונגען. צווישען אַנדערע האָבען די צייטונגען בעקומען אַן אויפטראַג צו זיין פאָרזיכטיג מיט פּאַפּיר, וועלכעס קען זיך אויסשעפּען.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.) פון מאַדריד מעלדעט מען, אַז אין דער הויפּטשטאָט קומען אָן פון אַלע פראָנטען גרויסע טראַנספּאָרטען פאַרוואונדעטע. אַלע שפּיטעלער זענען איבערפילט. דער קאָמיטעט פון אַנטי-פאַשיסטישע פרויען האָט פאַרנומען דעם קלויסטער סאַן-ראַמאָן און פאַרוואַנדעלט איהם אין א שפּיטאָל, אויך דאָס לוקסוסיעזע שפּיל-הויז רעקאָלעטאָס איז פאַרוואַנדעלט געוואָרן אין א שפּיטאָל. דער אויפזיכטס-ראַט פון דער שפּאַנישער באַנק האָט בעשטימט אויף הילף פאַר די קרבנות פון בירגער-קריג 250 טויזענט פעזעטעס.

מאַדריד, 28 (ספּ. טעל.) ס'איז פאַרעפענטליכט געוואָרן א דעקרעט פון פלאָט-מיניסטער, וועלכער שטרייכט אויס פון דער רשימה פון קריגס-שיפען דעם קרייצער „אַלמיראַנטע קערוועראַ" וועגען מאַנשאַפט ס'איז אַרויסגעטרעטען געגען דער רעגירונג. **די דאָזיגע שיף וועט, לויט'ן דעקרעט, בעהאַנדעלט ווערען ווי א שיף פון רויבער.**

באַרצעלאָנאַ, 28 (ספּ. טעל.) אין גאַנץ קאַטאַלאָניען איז רוהיג. די רעגירונג האָט צוריקגעשטעלט א נאָרמאַלען באַהן-פאַרקעהר. דאָס רעגירונגס-מיליטער נעהט פאָראויס אויף מערב פון טאַראַגאָנאַ, נאָכדעם איז פאַרנומען געוואָרען הויער.

באַרצעלאָנאַ, 28 (ספּ. טעל.) אַן עסקאַדרע פון 15 אעראָפּלאַנען איז בעשטימט געוואָרען צו אַטאַקירען סאַראַגאָסאַ. פון לערידאַ איז אויך אָנגעקומען א פאָלק פּיעמאָנטע גרייט צום מאַרש אויף סאַראַגאָסאַ.

מאַדריד, 28 (ספּ. טעל.) **די רעגירונג לייקענט אָפּ אַלע ידיעות וועלכע ווערען אָנגעגעבען דורך דער ראַדיאָ-סטאַנציע אין טענעריף. לויט די קאָמוניקאַטען פון דער רעגירונג פאַרבעסערט זיך די לאַגע פון רעגירונגס-מיליטער און אַרבייטער-מיליץ פון שעה צו שעה.**

טאָג-טעגליך

קיין איין גינסטיג וואָרט נישט וועגען דייטשלאַנד

צו דער נעכטיגער גרויסער רעדע פון מיני' אידען אין ענגלישען פּאַרלאַמענט וועגען דער אויסלענדישער פּאָליטיק, ווערט צוגעגעבען: „די רעדע פון אידענען האָט זיך אויסגעצייכענט מיט גרויס צוריקגעהאַלטענקייט לגבי דייטשלאַנד. אידען האָט נישט געפונען קיין איין גינסטיג וואָרט פאַר דעם דריטען רייך".

באַלד נאָך אידען'ס רעדע איז פאָרגעקומען א דיסקוסיע וועגען ענגלאַנד'ס אויסלאַנד-פּאָליטיק. די שטאַרקסטע רעדע האָט געהאַלטען דער בעקאַנטער ענגלישער פּאָליטיקער אויסטין טשעמבערלען. ער האָט צווישען אַנדערע געזאָגט: „מיר טאָרען זיך נישט אַריינלאָזען אפילו אין קיין געשפּרעכען וועגען געבען דייטשלאַנד מאַנדאַטען איבער קאָלאָניעס. דאָס מעהר מיר וועלען זיך דערנעהנטערען צו דייטשלאַנד, אַלץ מעהר וועט זי ענטלויפען פון אונז, וואָס מעהר מיר וועלען איהר נאָכגעבען, אַלץ מעהר וועט זי פון אונז פאַרלאַנגען.

ענדליך האָט מען געהערט פון די גרעסטע ענגלישע פּאָליטיקער אמת'ע ווערטער וועגען דייטשלאַנד. מיר רעדען נישט וועגען טשעמבערלען, וועלכער האָט שוין לאַנג אַדורכגעזעהען די דייטשע פּאָליטיק און שוין לאַנג געוואָרענט וועגען דעם. די ענגלישע פאַראַנטוואָרטליכע פּאָליטיקער. אָבער אידען, דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער, וועלכער האָט שטענדיג אין זיין פּאָליטיק-פיהרען לאַווירט אויף דעם אופן, אַז ער זאָל חלילה נישט פאַרבען כבוד זיין דאָס דריטע רייך. — דער דאָזיגער פאַראַנטוואָרטליכער ענגלישער פּאָליטיקער האָט איצט נישט געפונען קיין איין גינסטיג וואָרט פאַר דייטשלאַנד.

די דאָזיגע עוואָלוציע איז א פּועל-יוצא פון דעם אַלעם, וואָס איז פאָרגעקומען אין דער אינטערנאַציאָנאַלער פּאָליטיק זייט דעם 7 מערץ, ווען היטלער האָט געמאַכט דעם גרעסטען דורכברוך אין ווערסאַילער טראַקטאַט. דעמאָלט איז טאַקע געווען אידען דער, וועלכער האָט אויסגעפּועלט ביי פראַנקרייך און בעלגיען, אַז מ'זאָל אָנהויבען אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד אויפ'ן יסוד פון די „שלום"-פאָרשלאָגען, וועלכע ס'האָט געמאַכט היטלער.

און זייט דעמאָלס וואַרט ענגלאַנד אויף דעם ענטפער, וואָס איז נישט געקומען, אַנשטאָט דעם איז געקומען די מעשה-עסטרייך, מעשה-דאַנציג און איצט וועט גאָר איינגיכען קומען די פאָדערונג וועגען קאָלאָניעס. ביי אַזאַ לאַגע האָט אידען נישט געקענט געפינען קיין איין גינסטיג וואָרט פאַר דייטשלאַנד.

אונזער וואָרט

זיי זענען געפאַלן אויף די קעפּ

זיי זענען געפאַלען אויף די קעפּ, אויך זיי האָבען אַזוי שטאַרק געווירקט די גרויסע היצען, ווייל ווי אַנדערש קען מען אָנרופען דעם נעכטיגען אַרויסטריט פון דער „נאַראָדאָווער" פּרעסע אין פּוילען, וועלכע שרייבט נישט מעהר און נישט ווייניגער נאָר, אַז די יודען האָבען אינספּירירט דעם בירגער-קריג אין שפּאַניען.

מ'דאַרף נישט פרעגען קיין קשיות ווי אַזוי איז דאָס מעגליך, אויף וועלכען אופן, ס'איז גענוג, אַז דער „דזשעננייק נאַראָדאָווי" און זיין לייבליכער ברודער דער „אָרענדאָווניק" שרייבען אַזוי אויך אַזוי לייענט זייער אינטעליגענטער לעזער.

ס'איז כדאי זיך אָפּצושטעלען דערויף, צי דער לעזער פון די דאָזיגע העץ-בלעטער איז ווירקליך אַזוי אונענדליך נאַריש און פאַרדאַרבען, אַז ער גלויבט אין די אַלע באָבע-מעשיות, וועלכע ווערען איהם צוגעטראָגען דורך דער צייטונג, וועלכע ער קויפט סוף-כל-סוף. ס'איז אינטערעסאַנט צו וויסען צי אַזאַ לייענער גלויבט טאַקע, אַז יודען האָבען אינספּירירט דעם בירגער-קריג אין שפּאַניען? יעדער מענש האָט דאָך נאָך א שטיקעל שכל הרשר און דערשמעקט באַלד וואו עס שמעקט מיט פּראָוואָקאַציע און כפּעציעל דאָ, וואו די נאַרישקייט ווערט איבערגעגעבען מיט תכריכים-שטעך. און מיר זענען זיכער, אַז אויך דער לעזער פון דעם דאָזיגען מין צייטונגען דערקענט זיך דערויף און לאַכט בעת מעשה.

צוליב וואָס, אַלזאָ, גיט מען אַזעלכע ידיעות? דער ענטפער איז, אַז עפּיס אַנדערש טאָר מען נישט און מ'קען נישט געבען. די נאַראָדאָווע, משטיינס געזאָגט, פּרעסע, האָט צוגעוואוינט איהרע לייענער דערצו, אַז די יודען האָבען בעהערשט די גאַנצע וועלט, אַז אַלץ, וואָס עס קומט פאָר, און איצט קומט דאָך נישט פאָר קיין שום גוטס, ווערט אינספּירירט דורך דעם צויבער-שטעקעלע פון די זקני-ציון. דעם דאָזיגען „אמת" מוזען זיי דערהאַלטען ביז'ן סוף. מיטאָר זיך נישט איינברעכען אין מיטען וועג, אפילו די נאַרישקייט און קאַמסטווע זאָל אַרויסשרייען דערפון, וואָס זיי טוען און שרייבען.

די געשעהענישען אין שפּאַניען זענען דאָך דערגאַנגען צו א וועלט-בעדייטונג. מ'ווייסט נאָך נישט ווי אַזוי זיי וועלען זיך ענדיגען און צו וואָס זיי וועלען דערפיהרען. און פאַרשטעהט זיך, אַז אַזאַ וויכטיגע געשעהעניש האָט אין דער וועלט נישט געקענט פאָרקומען אָהן דער אינספּיראַציע און איניציאַטיוו פון די יודען, וועלכע האָבען בעהערשט די וועלט.

נישט אַנדערש, ווי זיי זענען געפאַלען אויף די קעפּ, ווייל אויף זיי האָבען געווירקט די שטאַרקע היצען פון די לעצטע וואָכען.

ה.

גאַנץ סאַן-סעבאַסטיאַן

געפינט זיך אין די הענד פון רעגירונגס-מיליטער

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.) פון מאַדריד מעלדעט מען: דער ווידערשטאַנד פון די אויפשטענדיגע, וועלכע זענען געווען פאַרבאַריקאַדירט אין די קאַזאַרמען פון סאַן-סעבאַסטיאַן איז דורכגעבראָכען געוואָרן. דער דאָזיגער ערפאָלג איז צו פאַרדאַנקען דער הילף פון די אעראָפּלאַנען. סאַן-סעבאַסטיאַן געפינט זיך אינגאַנצען אין די הענד פון רעגירונגס-מיליטער.

א טייל פון מיליטער אין סאַן-סעבאַסטיאַן צוזאַמען מיט מיליץ-אָפּטיילונגען פון בילבאַאָ זענען געשיקט געוואָרען אויף ביטאָר, וועלכע געפינט זיך נאָך אין די הענד פון די אויפשטענדיגע.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.) אין פאַרט זשאַן-דע-לוז איז געכטען אָנגעקומען די דייטשע שיף „בראַנאַס" מיט'ן פּערזאָנאַל פון דער דייטשער אַמבאַסאַדע און 84 אויסלענדער, צווישען וועלכע ס'האָבען זיך אויך געפונען די מיטגלידער פון דער איטאַליענישער אַמבאַסאַדע און דער פּאָרטוגאַלישער קאָנסול.

זיי דערצעהלען, אַז די מאַכט אין סאַן-סעבאַסטיאַן האַלט א רעוואָלוציאָנערער קאָמיטעט, צו וועלכען עס זאָלען אויך געהערען סאָוויעטישע מאַטראָזען.

מאַדריד. 28 (ספּ. טעל.) דער ראַדיאָ-קאָמוניקאַט פון אינערן-מיניסטער יום בעשטעטיגט די ידיעה וועגען דער קאַפּיטולאַציע פון דער לעצטער אויפשטענדיגער אָפּטיילונג אין סאַן-סעבאַסטיאַן אין די קאַזאַרמען „לאַיאָלאַ".

ענגלישער קעניג און פרעמיער באלדווין

האבן צוריקגעצויגן דעם בעשלוס צו פערברענגען דעם אורלויב אין פראנקרייך

פאריז, 28 (ספ. טעל.)

דער ענגלישער אמבאסאדאר קלערק איז נעכטען געקומען צום אויסערן־מיניסטער דעלבאָ און האט איהם אינפארמירט וועגען דעם בעשלוס פון קעניג עדווארד נישט צו קומען אויף צפרויה־אורלויב אויף דער פראנצויזישער ריוויערא. אין נאָמען פון קעניג האט דער אמבאסאדאר ערקלערט, אז דער דאזיגער בעשלוס שטעהט נישט אין קיין שום צוזאמענהאנג מיט דער אינערליכער לאגע אין פראנקרייך. ער האט אבער ערקלערט, אז קיין פראנקרייך קומען די לעצטע צייט זעהר פיל ענטלאפענע פון שפאניען, וואס געהערען צו פארשידענע פארטייען און נאציאנאליטעטען. דער קעניג עדווארד האט געוואלט בעת זיין אורלויב געניסען פון פולשטענדיגער פרייהייט און נישט זיין ארומגערינגעלט מיט קיין אגענטען, וואס זאלען איהם היטען, וואס וואלט ביי דער איצטיגער סיטואציע געמוזט געשעהען.

לאנדאן, 28 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער באלדווין, וועלכער האט אזוי ווי אין די פריהערדיגע יאהרען, געוואלט פארברענגען זיין אורלויב אין פראנקרייך, האט געענדערט דעם פראיעקט און בעשלאסען צו פארברענגען דעם אורלויב אין ענגלאנד. די דאזיגע ידיעה האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע אין די פאליטישע קרייזען. אין די קאמענטארען פון די אפיציעלע קרייזען ווייזט מען אן, אז צוליב דער אינטערנאציאנאלער לאגע וויל דער פרעמיער באלדווין בלייבן אין לאנד, כדי צו קענען יעדן אויגענבליק אנטייל־נעהמען אין די בעראטונגען פון קאבינעט.

לאנדאן, 28 (ספ. טעל.)

א גרויסן איינדרוק אין לאנדאן האט געמאכט דער בעשלוס פון פרעמיער באלדווין נישט צו פערברענגען דעם אורלויב אין פראנקרייך.

בעת די דעציזיע פון קעניג ווערט דיקטירט דורך זיכערהייטס־טעמים, האט אבער באלדווינ׳ס בעשלוס א גאנץ אנדערע בעדייטונג. באלדווין וויל בלייבן אין ענגלאנד צוליב דער נישט־זיכערער אינטערנאציאנאלע לאגע און צוליב דער נויטיגקייט אנטייל צו נעהמען אין וויכטיגע בעשלוסען אין צוזאמענהאנג מיט דער געפלאנטער לאקארנאָ־קאנפערענץ און דער סעסיע פון דער פעלקער־ליגע.

יצחק גרינבוים געקומען קיין ווארשא

בעראטונג פון פרעזידיום פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

היינט 3 א זייגער בייטאג איז מיט אעראפלאן געקומען קיין ווארשא פון לעמבערג דער מיטגליד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע יצחק גרינבוים. אויפ׳ן פליהפלאץ האבען איהם אפגעווארט דער גענעראל ציוניסטישער צ. ק. מיט ד״ר שיפער בראש. די פארשטעהער פון וועלטפערבאנד פון די אלגעמיינע ציוניסטן דעפ. ד״ר גאטליב און אדוו. זיידמאן, פארשטעהער פון פאלעסטינא־אמט, קרן־קימת, קרן־היסוד, „התחיה“ א. א.

א קליין מיטגליד האט דעם גאסט דערלאנגט בלומען און דער גאסט איז אפגעפאהרען אין דער וואוינונג פון זיין שוואגער ד״ר דווארעצקי, וואו ס׳איז פארגעקומען אן עטנע בעראטונג מיט׳ן פרעזידיום פון ציוניסטישען צ. ק.

מיטוואך 11 א זייגער פריה קומט פאר ביי יצחק גרינבוים א פריוואט־קאנפערענץ, אויף וועלכען וועט רעפערירט ווערען דער לאגע אין ארץ ישראל און אין ציוניזם.

קריסטליכער לאקאטאר דערשאסן א יוד. הויז־ווירט אין ווארשא

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

נעכטען ביינאכט איז וויעדער אין ווארשא פארגעקומען א שרעקליכער פאל. ווען א קריסטליכער לאקאטאר האט דערשאסען א יודישען הויזווירט.

אין פארטער־הויז אויף ווארמינסקא 2 (פעלצאוויזנע) האט געהאט א ג׳וועלב דער קריסטליכער פליישער אלעקסאנדער אורבאנסקי. וועלכער איז שולדיג געווען דירה־געלד.

אורבאנסקי האט זיך געווענדעט צו דעם הויזווירט חיים קירשענשטיין, אז ער וויל פארקויפן דעם לאקאל און דאס געלד נעהמען פאר זיך. קירשענשטיין איז דערויף נישט איינגעגאנגען.

נעכטען ביינאכט האבען זיי זיך ביידע געטראפען אין טויער. צווישען דעם פליישער און הויזווירט איז געקומען צו א קורצען געשפרעך. מיטאמאל האט אורבאנסקי ארויסגעכאפט א רעוואלווער און דערשאסען קירשענשטיינען אויפ׳ן ארט.

אורבאנסקי איז אליין אוועק אין קאמיסאריאט האט אפגעגעבען דעם רעוואלווער און ערקלערט, אז ער האט דערשאסען קירשענשטיינען. מ׳האט איהם איינגעזעצט אין טורמע.

פארק העלענאוו
היינט, מיטוואך, 8 אוונט קומט פאר
א געזעגנונגס־קאנצערט
פאר׳ן אפפאהרען נאך אויסלאנד פון די בעריהמטע
יודישע זינגערין

הילפס־פעראיין פאר אומבעמיטעלטע קראנקע „מחזיקי חולים“ אין לאדז, דאַוובאַרטשיקוב (יוליוש) 28
טעלעפאן 152-65.

לאלא פאלמאן

אין פראגראם: די נייעסטע לידער, געווידמעט דעם איסלענדישען טורנע.
טעקסטען: יצחק פערלאוו, מוזיק: ל. פאלמאן, ד. ביינעלמאן, ה. קאן.

פיהרען דעם קאנצערט־אוועד וועט דער ליבלינג פובליקום וול. גאדיק אין די לעצטע אקטואליטעטען.
5 א זייגער נאכמ. סימפאנישער קאנצערט דיריגענט: סעווערין פיעטרושקא. אין פראגראם: יודישע מוזיק. — ארייננגאנג אין פארק פון 3 נאכמ. אן. — בילעטן־פארפערקויף צום פרייז פון 54 גר. ביי די פעראייניגטע יודישע פליישער, פיעטריקאווער 54 און זגערזשער 2, הילער, פיעטריקאווער 23, שטרויסמאן, גלובנע 63, אפטייק־סקלאד בעלאוס, נאווא־זאזשעווסקא 17. „מחזיקי חולים“, דאוובארטשיקוב 28 און אין קאסע פון העלענאוו ביז 5 נאכמ. — פרייז פון די בילעטען פון 5 נאכמ. אן: ארייננגאנג 80 גר., זיץ־פלעצער 1.09, הנחה־בילעטען און קינדער 54 גר.

Dr.
Wajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און ספלעראַז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 10-9 פריה, 5-3, 9-8 אוו.

מעכאנישע שלאסעריי און שווייסעריי
E. MOTYL
ŁODŹ, POMORSKA 37
tel. 248 06
גיסט אן גרינדליכע רעמאנטען פון דרוק־מאשינען, אומארבייטונגען פון Boston אויף פערלאל, זעמטליכע רעפעראטורען און אייגענע בוי פון מאשינען פאר דער פאפיר־בראנזשע, ווי ביג־מאשינען, ריק־מאשינען און אנדערע.
רעזערוו־טיילען פאר העפט־מאשינען Bremer און אנד. שטענדיג אויף לאגער.

CUKIERNIA
„ZRÓDŁO“
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
עמפפעהלט
אויסגעצייכענטע לאדעם
צוזאמען מיט קארטאָפעל און וואַלעס א פארציע 35 גר.
יארסקע אוועגדברויטען
פון 4 נעגנ צו 1 זל.

געדענקט, שטשעשליווי
ביי
א גרויסער אויסוואהל פון
אריגינעלע בילליגער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואליטעטען ווי אויך פארשידענע רעשטען
מיט 30% בילליגער
קומט און איבערצייגט אייך
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט: פראנט II שטאק.

Dr. med.
GUSTAW KOHN
געוועזענער אסיסטענט פון דעם גינעקאלאגישען קליניק אין פאריז.
ספעצ. פאר פרויען ־ קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).
ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט.
נעהמט אן אין לאדז
פילסודסקיעגא 51, טעל. 70-03
נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—8 אוונט.

אכטונג, הויז־בעזיצער!
ווען איהר רעמאנטירט אייערע הייזער אדער וואוינונגען, געדענקט, אז דאס אלטע
פארבען און כעמיקאליען־געשעפט א.ס.
„ל. ה. בערגער“
לאדז, דרעוונאווסקא 5, טעל. 133-39
איז ווידער געעפענט און וועט די קונדשאפט צופרידען שטעלען.
בעמערקונג: צעמענט אויף לאגער.

אוירען, נאז און האלז און לונגען־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועקס אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9-2 און פון 4-8 אוונט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען־קאבינעט
פאר ר ● ־כטונגען און עלעקטרישע פאטאגראפיע

Dr. med.
M. JAKOBSON
כירורג.
בייגער־כירורג־ספעציאליסט
D-ra Sterlinga 22
Nwao-Targowa) tel. 174-42.

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער־שוואכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

דאס עלעקטראטעכנישע ביורא
„Siła i Swiatło“
פון וו. סרוקאווסקי.
פאלודניאווא 23, טעל. 139-32
נעמט אן אינסטאלאציעס פון ליכט און קראפט ווי אויך סיגנאליזאציעס. קויפט געניצטע מאטארען און פערקויפט אלע ארט מאטארען און דינאמא־מאשינען צו בילליגע פרייזען.
ספעציעלע ווערקשטאט פון מאטארען־רעפעראטור / שנעל, פינקטליך און רעעל.

FABRYKA NAPOI GAZOWYCH
R. Frydwald
Piłsudskiego 69, tel. 190-48
עמפפעהלט
סאדעוואסער און לעמאנאד
וואס ווערט אפגעשיקט פינקטליך אהיים
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען א גאנצען טאג.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אוונט

עלטסטער פעלדשער
ש. דערעש
לומאמירסקא 4, טעל. 184-78
נעמט אן פון 8—10 פרי, פון 1.30—4 נ״מ און פון 6-7 אוונט.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער ־ שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע־זאל
פאר אומבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

Dr. J. LUBICZ
כירורג און ארטאפעד
צוריקגעקעהרט.
9 פאלודניאווא 9
ארדינירט אויך אין ווישניאווא־גורא
ווילע אגינסקי.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט ־ קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער ־ שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע ־ זאל פאר פרויען

לעטשניצע
פאר וועגערישע־קראנקע
מענער ־ שוואכע און הויט־קראנקהייטען
פון דאקטוירים\ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אוונט.
פרויען און קינדער נעמט אן א. פרוידיאק פון 11-1 און פון 5-7 אוונט.
א בעראטונג 3 זל.

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
פאלודניאווא 2, טעל. 114-36
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—7 נאכמ.

Dr.
B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8-11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום־טוב — פון 8—1 בייטאג.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92.
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג נעגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו.

Starszy Felczer
B. JOSKOWICZ
פולנאצנא 4, טעל. 141-86
נעמט אן טעגליך פון 8—11 און 4—6 נ״מ
טעגליך פאקען־שטעלען מיט פרישע קראוויאנקע.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער ־ קראנקהייטען
6. שערפיען 37 בענעדיקטא
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

2 באָמבּעס געוואָרפֿן

אויף דער גרעניץ צווישן תל-אביב און יפו

4 יודישע אַרבּייטער און איין 12-יעריג מיידעלע פאַרוואונדעט געוואָרן

ירושלים, 28 (יט"א טעלעגראַפיש)

אויף דער גאַס אַחווה, אויף דער גרעניץ צווישן תל-אביב און יפו, איז היינט געוואָרפן געוואָרן אַ באָמבּע. עס איז פאַרוואונדעט געוואָרן אַ 12-יעהריג מיידעל און דער אַרבּייטער אליהו קאַפּלאַנסקי 25 יאָהר אַלט. קאַפּלאַנסקי שטאַמט פון פוילען. דאָס מיידעל און דער אַרבּייטער זענען אָפּגעפיהרט געוואָרן אין הדסה-שפּיטאָל.

תל-אביב, 28 (יט"א טעלעגראַפיש)

אַ צווייטע באָמבּע איז געוואָרפן געוואָרן אויף דער גרעניץ צווישן תל-אביב און יפו, 3 יודען זענען לייכט פאַרוואונדעט געוואָרן.

אויף דעמזעלבן אָרט האָט מען אַרעסטירט 3 אַראַבּער, וועלכע האָבּען אונטערגעוואָרפן אַ באָמבּע נעבּן די הדסה - פאַרצוימונגען.

ירושלים, 28. (יט"א טעל.) דער היינטיגער טיימס שרייבּענדיג וועגן די אונרוהען אין ארץ-ישראל טיילט מיט, אַז דאָס גאַנצע לאַנד איז אַרומגענומען מיט אַ נעץ פון ראַדיאָ-סיגנאַליזאַציעס אַ דאַנק וועלכע אין משך פון 15 מינוטן קומען אַעראָפּלאַנען אויף דעם אָרט וואו ס'ברעכן אויס אונרוהען.

„מאָרגינג פּאָסט" שרייבּט, אַז דער שטרייק פון די אַראַבּער וועט זיך באַלד ענדיגן. דער אַראַבּישער ראַט באַמיהט זיך צו פאַרציהען דעם שטרייק, די אַראַבּישע סוחרים ווילען אָבּער דעם שטרייק פאַרענדיגען.

לאָנדאָן, 28 (יט"א טעלעגר.)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון פּאַרלאַמענט איז אַריינגעטראָגן געוואָרן אַ רייהע אינטערפּעלאַציעס אין שייכות מיט דער לאַגע אין ארץ-ישראל.

דעפּ. וועדזשוואוד האָט אָנגעפרעגט דעם קאָלאָניען-מיניסטער, ווען עס וועט פאַרעפנטליכט ווערען דער צוזאַמענשטעל פון דער קעניגליכער קאָמיסיע.

דער קאָלאָניען-מיניסטער אָרמסבּי-גאָר האָט געענטפערט, אַז ווי ער האָט שוין מיטגעטיילט, וועט דער צוזאַמענשטעל פון דער קאָמיסיע פאַרעפנטליכט ווערען מאָרגען, מיטוואָך.

קאָמאַנדאַר פלעטשער האָט אָנגעפרעגט דעם קאָלאָניען-מיניסטער, צי ווען בריטישע באַאַמטע וואָלטן אַריינגעטראָגן אַ מעמאָריאַל, וואָס קריטיקירט די פּאָליטיק פון דער רעגירונג, אַזוי ווי עס האָבּען עס געטון די אַראַבּישע באַאַמטע אין ארץ ישראל, צי וואָלט די רעגירונג געצויגען דערפון קאָנסעקווענצען.

דער קאָלאָניען-מיניסטער האָט געענטפערט, אַז וועגן דער פראַגע פון מעמאָריאַל דאַרף בּאַשליסן דער הויך-קאָמיסאַר און אויב ער וועט דעם מעמאָריאַל איבּערשיקן דעם קאָלאָניען-מיניסטעריום, וועט דאָס מיניסטעריום זיך דערמיט פאַרנעהמען.

קאָמאַנדאַר פלעטשער האָט דאַן אינטערפּעלירט דעם קאָלאָניען-מיניסטער, צי ער האָט בדעה צוצוציהען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט די אַראַבּישע באַאַמטע, וואָס האָבּען זיך בּעטייליגט פאַר'ן שטרייק-קאָמיטעט.

דער מיניסטער האָט געענטפערט, אַז דער דאָזיגער פאַקט פון בּעטייליגונג איז איהם נישט באַקאַנט.

די קאָמוניסטישע „פרייהייט" לייקענט

ניו-יאָרק, 28. (יט"א טעל.) די רעדאַקציע פון דער קאָמוניסטישער „פרייהייט" לייקענט דעם קלאַנג, אַז דער רעדאַקטאָר פון דער צייטונג מלך עפּשטיין זאָל זיין געווען אינקאָגניטאָ אין ארץ-ישראל, מלך עפּשטיין געפינט זיך אויף אַ פאַרלעזונגס טור איבּער אַמעריקאַ.

ענגלישער נאַציאָנאַלער פראָנט-פערבּאַנד

פאָדערט דורכאויס צו בעשטימען אַ פרוי אין דער קעניגליכער קאָמיסיע

לאָנדאָן, 28, (יט"א טעל.) די היינטיגע „מאָרנינג פּאָסט" טיילט מיט אַז די קעניגליכע קאָמיסיע וועט בּעשטעהן נישט פון 5 פּערזאָן נאָר פון 6, 4 פון זיי מיט'ן פאָרזיצער פּיל זענען שוין בּעקאַנט.

דער ענגלישער נאַציאָנאַלער פרויען-פאַרבּאַנד האָט צוגעשיקט צום פּרעמיער און קאָלאָניען-מיניסטער אַ בּריף, אין וועלכען עס ווערט געפאָדערט, אַז אין דער קעניגליכער קאָמיסיע זאָל אויך בעשטימט ווערען אַ פרוי. דער פערבּאַנד ווייזט אָן, אַז די קאָמיסיע וועט בעטראַכטען אין ארץ-ישראל אַלס פּראָבּלעמען, און דערונטער אויך די פרויען-פראַגע און דעריבּער מוז אונבּעדינגט זיין אין דער קאָמיסיע אויך אַ פרוי.

דער מאָטיוו, אַז מען קען נישט בּעשטימען קיין פרוי צוליבּ רעליגיעזע טעמים ווענדט דער פערבּאַנד אָפּ דערמיט, אַז אין פראַגען, אין וועלכע דאָס וועט זיין נישט מעגליך, וועט זיך די מיטגלידערין נישט בּעטייליגען.

דער מאַנדאַט איבּער ארץ-ישראל

האָט געזאָלט איבּערגעגעבּען ווערען די פאַראייניגטע שטאַטען

לאָנדאָן, 28 (יט"א טעלעגראַפיש)

בעת דער נעכטיגער טרויעריגער דיסקוסיע אין ענגלישען פּאַרלאַמענט איבּער דער אויסלענדישער פּאָליטיק, זענען בּעקאַנט געוואָרן איניגע אינטערעסאַנטע פּרטים אין שייכות מיט דעם ארץ ישראל-מאַנדאַט.

עס רעדט זיך נעמליך וועגן דעם, אַז אויסטען טשעמבּערלען האָט בעת עס איז בעהאַנדעלט געוואָרן די פראַגע וועגן דעם ארץ ישראל מאַנדאַט ערקלערט, דאָס בשעתו, ווען עס זענען צוטיילט געוואָרען די קאָלאָניעס אין מאַנדאַטען, האָט ער געפאָדערט איבּערצוגעבּען דעם מאַנדאַט איבּער ארץ ישראל צו די פאַראייניגטע שטאַטען. ער האָט דערמיט געהאַט בדעה צו אַריינציהען אַמעריקאַ אין דער אייראָפּעאישער פּאָליטיק און זי מעהר צו פאַראינטערעסירען מיט פראַגען, וואָס אינטערעסירען אונזער קאָנטינענט. דאָ האָט זיך אָבּער אָפּגעזאָגט לאָיד דזשאָרדזש.

באַלד דערנאָך האָט גענומען אַ וואָרט לאָיד דזשאָרדזש, וועלכער האָט בעשטעטיגט טשעמבּערלען'ס ערקלערונג.

ראָטהאָלץ האָט בעשלאָסען

אָנטיילצונעהמען אין דער אָלימפּיאַדע

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש)

שווימער ראָטהאָלץ האָט סוף-כל-סוף בעשלאָסען אָנטיילצונעהמען אין דער פוילישער אָלימפּישער עקספּעדיציע און פאָהרט צוזאַמען מיט דער גאַנצער עקספּעדיציע קיין בערלין.

די סיבּה פאַרוואָס ראָטהאָלץ האָט מסכים געווען צו פאָהרען אויף דער אָלימפּיאַדע איז די מורא פאַר דיסקוואַליפיקאַציע פאַר איהם און זיין קלוב „גוויאַזדאַ".

שרעקליכער זעלבּסטמאָרד

פון אַ יודישען יונגענמאַן אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש)

אין דער אַלגעמיינער אויביקאַציע אויף טאַרגאָווע 32 איז היינט בעגאַנגען זעלבּסטמאָרד אויף אַ שרעקליכען אופן דער 30-יעהריגער מ. ליבּסאָן.

ליבּסאָן איז אַריין אין דער אויביקאַציע, זיך איבּערגעשניטען די אָדערען פון די הענד און אַזוי אָפּגעגאַנגען אין בּלוט.

די סיבּה פון זעלבּסטמאָרד איז אַ שווערע לונגען-קראַנקהייט און אַרבּייטסלאָזיגקייט.

100 דייטשע אָפיצירען

אָנגעקומען פון מזרח-פּרייסען קיין דאַנציג

דאַנציג, 28. (ספּ. טעל.) צווישען דער דאַנציגער אָפּאָזיציע ווי אויך צווישען דער פוילישער בעפעלקערונג אין דאַנציג הערשט אַ גרויסע בּעאונרוהיגונג צוליבּ דעם וואָס קומען כסדר אָהן אָפיצירען און אונטעראָפיצירען פון מזרח-פּרייסען כלומרשט אויף אורלויבּען. לויט די לעצטע ידיעות זענען נעכטען ווידער אָנגעקומען קיין דאַנציג 100 אָפיצירען פון דער רייכסוועהר.

אויפשטאַנדען אַהין אויפהער

קומען פאָר אין דרום-כינאַ

לאָנדאָן, 28 (ספּ. טעל.)

פון טאָקיאָ מעלדעט מען: די צייטונגען גיבּען איבּער, אַז נאָכ'ן פאַרנעמען פון קאַנטאָן דורך די נאַנקינער אָפּטיילונגען, האָבּען זיך אין דער שטאָט אָנגעהויבּען מאַסענהאַפטע עקזעקוציעס. ס'זענען אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַרעסטען צווישען די איינוואוינער, וואָס האָבּען סימפּאַטיזירט מיט דעם ענטלאָפענעם אָנפיהרער פון דרום-מיליטער, גענעראַל טשענג-טסי-טאַן. דער בעקאַנטער פּאָליטישער טוער אין קאַנטאָן הואַן-סיו-טאַן איז אָפּגעפלויגען אין אַן אַעראָפּלאַן צו טשאַנק-קאַי-טשעק, כדי צו בעטען דעם כינעזישען דיקטאַטאָר אָפּצושטעלען די רעפּרעסיעס אין דרום-כינאַ.

לעצטע דעפּעשען

בערלין, 28 (ספּ. טעל.)

איבּער בייערן איז אַדורך אַ טאָרנאַדאָ-אַרטיגער שטורעם די שאַדענס זענען זעהר גרויס.

וואַרשאַ, 28 (טעלעפאָניש)

דער האַנדעלס-מיניסטער ראָמאַן איז אַרויסגעפאָהרען קיין האָלאַנד.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

ס'איז פאָרגעקומען אַ חשובע אין „אַנטי-סאָוויעטישען פערבּאַנד". ס'זענען צונעמען גענומען געוואָרען פיל דאָקומענטען. די רעזולטאַטן איז פאַרגעקומען צוליבּ דעם, וואָס דער פערבּאַנד האָט בּעגייט די טעטיגקייט פון די פּראָנאַטסיאָנאַלע ליגעס.

רוים, 28 (ספּ. טעל.)

היינט האָבּען זיך אין רוים אָנגעהויבּען די פּויליש-איטאַליענישע האַנדעלס - אונטערהאַנדלונגען.

ריא-דע-זשאַנעירא, 28. (ספּ. טעל.) בעת אויטאָ-געיעגען אין סאַן-פּאַולאָ האָט זיך דער אויטאָ פון בעקאַנטען פראַנצויזישען אויטאָמאָבּיליסט ניקסע איבּערגעקערט און אַרויף אויפן פּובּליקום. 5 פּערזאָן זענען דערהרגעט געוואָרען און 34 שווער-פאַרוואונדעט ניקסע אַליין איז שטערבּליך פאַרוואונדעט געוואָרען.

אַטראַקציע-אויספלוג
קיין
איטאַליע
ווענעדיג, ווערא, פלאָרענץ, רוים, וויאַרעדזשאַ, וויען
פון 24/8 ביז 8/9 ד. י.
620.— זל.
איינשרייבונגען נעמט אָן
„אָרבּיס" פּיעטריקאָווסקאַ 18,
טעל. 249-40

די צוזאַמענגעשטעלטע גענעראַלען

מעלדען וועגען זיגען פון די אויפשטענדיגע אין שפּאַניען

סעוויל, 28 (ספּ. טעל.)

די הויפּט-קוואַרטיר פון אויפשטענדיגען גענ. לאַנאָ מעלדעט, אַז אין מאַדריד פיהלט זיך אַ מאַנגעל פון לעבּענסמיטעל. די אָפּטיילונגען פון גענ. מאָלאַ הערשען איבּער די קוואַלען אין לאָזאָ וואַ וועלכע שטעלען צו וואַסער פאַר דער הויפּט-שטאָט, צוליבּ וואָס די לאַגע אין מאַדריד ווערט יעדע מאָל שווערער. דער גענעראַל לאַנאָ ערקלערט, אַז מאַדריד קען נישט פאַרזעהען ווערען מיט לעבּענסמיטעל פון וואַלענציאַ, ווייל די אויפשטענדיגע האָבּען אין זייערע הענד אַלע וועגען, וועלכע פיהרען צו די פּאָרטען אין וואַלענציאַ.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

די קאָמוניקאַטען, וועלכע ווערען איבּערגעגעבּען דורך די שפּאַנישע ראַדיאָ-סטאַציעס, וואָס געפינען זיך ביי די אויפשטענדיגע טיילען מיט, אַז זיי האָבּען געהאַט אַ פולשטענדיגען זיג אין מיגואַ גוּ-אַדאַראַמאַ איבּער'ן רעגירונגס-מיליטער. אין פּע-באַראַיאַ, דרום-שפּאַניען האָבּען אויך די אויפשטענדיגע אָפּגעהאַלטען אַ זיג.

ליסאַבּאָן, 28 (ספּ. טעל.)

פון סעוויל איז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז פון טעטואַן איז דאָ אָנגעקומען דער גענ. פראַנקאָ, כדי פאַרזעגליך זיך, צו שטעלען בּראש פון דער דרום-אַרמעע, וועלכע געהט אויף מאַדריד.

גענ. פראַנקאָ האָט די לעצטע טעג אַדורכגעפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט די אַראַבּישע אָנפיהרער אין מאַראָקאָ, געבּענדיג זיי בעדייטענדע פּאָליטישע קאָנצעסיעס פאַר צושטעלען פרייוויליגע צום אויפשטענדיגען מיליטער.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

די צענטראַלע ראַדיאָ-סטאַציע פון די אויפשטענדיגע אין טענער'יפאַ אויף די קאַנאַרישע אינזלען, האָט נעכטען טראַנסמיסירט די רעדע פון גענ. פראַנקאָ, דעם פיהרער פון די צוזאַמענגעשטעלטע שפּאַנישע אָפּטיילונגען.

גענ. פראַנקאָ זאָגט זיך אַרויס געגען דער מאָנאַרכיע און פאַר אַ נאַציאָנאַלער רעפּובּליק. אויבּ ער האָט אונטערגענומען אַ קאַמף מיט דער רעפּובּליק פון פאָלקס-פראָנט איז עס דערפאַר, ווייל ער האָט געזעהן די געפאַהר פון די קאָמוניסטישע איינפלוסן.

די ראַדיאָ-סטאַציע מעלדעט ווייטער, אַז די רעדע פון גענ. פראַנקאָ האָט באַלד געגעבּען אַ רעזולטאַט. ס'האָבּען זיך געמעלדען 15 טויזענד פרייוויליגע פון דער ציוויל'ער בעפעלקערונג.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

היינט אינדערפריה האָט די ראַדיאָ-סטאַציע פון די אויפשטענדיגע אין טענעריף איבּערגעגעבּען נייע ידיעות וועגען זיגען פון די צוזאַמענגעשטעלטע.

פאַרגאַנגענע נאַכט האָבּען די זעלנער פון פּרעמ-דען - לעגיאָן אָפּגענומען דעם צוגאַנג צו סאַמאָ-שעראַ אויפ'ן וועג קאָרדאָוואַ-פּוערטאָ האָט מען צוקלאַפּט אַן אָפּטיילונג רעגירונגס - אויטאָס.

די אָפּטיילונגען פון די אויפשטענדיגע האָבּען אַרומגערינגעלט מאַדריד אויף אַ שטח פון 40 קילאָמעטער. ווי ס'מעלדען די אויפשטענדיגע איז די לאַגע פון מאַדריד אַ האָפנונגסלאָזע. עס פאַרשפּרייטען זיך הונגער און קראַנקהייטען.

לאָנדאָן, 28 (ספּ. טעל.)

„רויטער" מעלדעט פון גיבּראַלטאַר, אַז די מאַראָקאַנער אָפּטיילונגען האָבּען אָפּגעהאַלטען אַ זיג איבּער'ן רעגירונגס-מיליטער אין סאַן-ראָק. באַלד נאָכ'ן פאַרנעהמען די שטאָט האָט דער פרעמדען-לעגיאָן אַדורכגעפיהרט רעוויזיעס. מ'האָט געפונען 60 אַנהענגער פון פאָלקס-פראָנט, וועלכע זענען באַלד דערשאָסען געוואָרען.

בערלין, 28 (ספּ. טעל.)

„בערלינער טאַגעבּלאַט" שרייבּט, אַז גענעראַל לאַנאָ האָט זיך געווענדעט צו דער איטאַליענישער, דייטשער און ענגלישער רעגירונג וועגען הילף. ער האָט ערקלערט, אַז יעדער אַעראָפּלאַן, וועלכער וועט אָנקומען קיין סעוויל, וועט באַלד בעצאָהלט ווערען.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

די רעכטע צייטונג „אַקסיאָן פראַנסעז" מאַכט אויפמערקזאַם, אַז אין די קאַמפען הינטער מאַדריד האָבּען זיך בעוויזען נייע עסקאַדרעס פון רעגירונגס-אַעראָפּלאַנען. די צייטונג איז חושד, אַז דער פראַנצויזישער מיניסטער פאַר לופט-וועזען קאָט, האָט איצט, טראָץ די אָפיציעלע בעשלוסען פון דער רעגירונג, געגעבּען הילף דעם פאָלקס-פראָנט אין שפּאַניען.

בערלין, 28 (ספּ. טעל.)

דאָס פּאָסט-מיניסטעריום טיילט מיט, אַז ס'איז אָפּגעשטעלט געוואָרען דאָס אַרויסשיקען פּאָסט קיין שפּאַניען און אויף די באַלעאַרישע אינזלען.

פּאַריז, 28 (ספּ. טעל.)

היינט האָבּען 2 שפּאַנישע אַעראָפּלאַנען געבּראַכט אַ נייעם טראַנספּאָרט גאָלד קיין פּאַריז.

די בּענייטע מלחמה אין אַבּיסיניען

אַדיס - אַבּעבּאַ, 28 (ספּ. טעל.)

דער פּרוּוו צו אַטאַקירען דורך די אַבּיסיניער די איטאַליענישע אָפּטיילונג אויפ'ן וועג דעסיע-אַדיס-אַבּעבּאַ איז בלוטיג אָפּגעשטויסען געוואָרען. ס'זענען אומגעקומען 1000 אַבּיסיניער, וועלכע זענען געווען אָנגעפיהרט דורך ראַס קאַסאַ'ס זוהן.

שרעקליכער הוראַגאַן אין טאַרן

פאַרוואונדעטע, דערהרגעטע, איינגעפאַלענע הייזער

טאַרן, 28 (ספּ. טעל.) איבּער'ן טאַרנער פּאָוויאַט איז אַדורך אַ שרעקליכער הוראַגאַן: 300 בנינים אין פּאָוויאַט, צווישען זיי 150 וואוינהייזער זענען פאַרניכטעט געוואָרען. אין לאַנזין איז איינגעפאַלען די קירך, 3 פּערזאָן זענען דערהרג'עט געוואָרען, 12 פאַרוואונדעט, די פעלדער זענען פאַרניכטעט. די טעלעפאָנישע און טעלעגראַפישע פאַרבּינדונג איז איבּערגעריסען.

7-יעהריג יונגעל אונטערגעצינדען אַ הויז אין אַלעקסאַנדער

אַלעקסאַנדער, (פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין הויז פון מאַיערסקי, לענטשיצקאַ 9, איז אויסגעבּראָכען אַ שרפה, עס איז אָבּער געלינגען צו כאַפּען דעם אונטערצינדער. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, איז דאָס געווען דער 7-יאָהריגער רישעק לוטשאַק, דאָס זוהנדעל פון דעם טרויעריג-בעריהמטען לוטשאַק, וועלכער האָט פאַריגעס יאָהר ערמאָרדעט אַ זגערזשער יוד אויף דעם וועג זגערזש—אַלעקסאַנדער. פּאָליציי פיהרט איצט אַ שטרענגע פאָרשונג

י. ל. הערשקאָוויטש.

Dr. Zalcwasser
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
צוריקגעקערט
נעמט אָן פון 1—2 מיטאָג און פון 4—6.30 אָוונט.

צי וועט היטלער אנעהמען די איינלאדונג צו דער קאנפערענץ פון די 5 לאקארנא-מלוכות?

הגם די אינטערנאציאנאלע מיינונג הערט זיך איצט צו מיט א פערהאלטענעם אטעם צו די ידיעות, וואס קומען פון שפאניען ווערט אבער אויך אין דער פראנצויזישער און ענגלישער פרע־סע ארומגערעדט דער רעזולטאט פון דער קאנפע־רענץ פון דריי אין לאנדאן און מען פרובט צו טרעפען, ווי אזוי עס וועט אויספאלען היטלערס ענטפער אויף דער איינלאדונג זיך צו בעטייליגען אין דער קאנפערענץ פון 5.

אזוי שרייבט למשל די „עקא דע פארי": עס זעהט אויס, אז די אונטערהאנדלונגען וועלען זיין אויסערגעוועהנליך שווער. אבער צי וועט דייטש־לאנד, אזוי לאנג ווי עס פיהרען זיך די אונטער־האנדלונגען בלייבען רוהיג און נישט אויסנוצען די געלעגענהייט, וואס עס פיהלט זיך איצט שטאר־קער? צי וועט עס לאזען דאס מעמלכ"ע פראבלעם אזוי ווי עס איז? צי וועט עס, איידער עס וועט איבערגעהען צו א אפענעם אנגריף אפשטעלען די אפענסיווע, וואס עס גרייט זיך איצט אונטערצו־נעהמען אין זשענעווע געגען טשעכאסלאוואקיע, ווי בעקאנט האט דער פיהרער פון די [illegible] עטען זאלטען אין טשעכאסלאוואקיען מיט איינינגע וואכען צוריק פערבראכט אין לאנדאן, וואו ער האט פרובירט צו בעארבייטען די עפענטליכע מיינונג פון לאנד. די טשעכען ארבייטען פיבערהאפט ביים אויסבוי פון זייער לאנד פערטיידיגונג, עס ווייל איצט אין טשעכאסלאוואקיע א ס. וויעטישע מיסיע פון לופט־פליהער. זיי בויען אויס זייער באהן־פערבינדונג מיט רומעניען, כדי צו האבען צו דיספאזיציע א שטרעקע, וואס געהט נישט דורך דעם פוילישען טעריטאריום, זיי טראגען איבער זייער קריגס־אינדוסטריע טיף אין לאנד און שטעלען זיך נישט אפ פון קינדיגען ביי דער דאנציגער גע־לעגענהייט די דייטשע ארבייטער.

דער פעלקער־בונד וועט באלד אין שייכות דערמיט בעקומען א נקלאגע פון דייטשלאנד, און נאך א אנדערע פראגע, אין דער דייטשער נאטע פון 29 [illegible] קאמפליצירטע פארמולע וועגען אויפהאלטען דעם סטאטוס קוא אויף דעם מיליטערישען געביט ביי די מערב גרעניצען. דער פלאן האט איצט נישט קיין שום בעדייטונג. צי וועט דער „פיהרער" דעם 1־טען אויגוסט מאכען א געברויך אין שייכות דערמיט אין געביט פון אויבער־[illegible]היין".

די צייטונג שטעלט דאן פעסט, אז היטלער ווייסט גאנץ גוט וואס פאר א שטארקען איינדרוק עס וואלט געמאכט אויף ענגלאנד ווען ער זאל באלד אננעהמען דעם פארשלאג צו בעטייליגען זיך אין דער קאנפערענץ פון 5.

„היטלער" און זיין סביבה קענען גאנץ גוט די שוואכקייט פון מערב אייראפע. פארוואס בעהמען זיי אלזא נישט אן די גוטע געלעגענהייט וואס האט זיך זיי געמאכט? ווייל נישט קוקענדיג אויף אלע וואקלענישען, פיהרט דער ענגלישער קאבינעט איין ענגלאנד אין א צושטאנד, וואס ערלויבט דעם לאנד זיך אקעגענצושטעלען אויף דעם ערנסט, וואס קען נאר געשעהן מיט א פאר חדשים צוריק האט מען נאך געקענט צווייפלען אין באלדווינס ענטשלאסענהייט צו צוטרעטען צו דער ענגלישער בעוואפנונג איצט איז נאך פערהאן א שוועריג־קייט צוליב דעם מאנגעל פון רעקרוטען אין דער יבשה ארמעע. אבער דאס קומט נישט אין בעטראכט ביי דעם ים און לופט פלאט. פון מאסגעבענדע קוועלען דערוויסען מיר זיך, אז דער דייטשער גע־נעראל שטאב שאצט אפ דעם ענגלישען לופט פלאט זעהר הויך, און ער ווייסט אויך, אז די ענגלישע אנשטרענגונגען אויף אלע געביטען פון בעוואפ־נונגען וועלען איצט נישט שוואכער ווערען, די דייטשע פיהרער טייטשען דעריבער אויס די אלע אמוועגען פון די ענגלישע מיניסטארען, אלס פשוטען פערשלעפונגס מאנעוור, און זיי ווילען נישט אריינפאלען".

דער „טאן" בעציהט זיך אהן ענטוזיאזם צו דער פראיעקטירטער קאנפערענץ פון 5:

„די אמת׳ע כוונות פון דייטשלאנד זענען שווער צו פערשטעהן, פערשטעהט זיך, ביי א גוטען ווילען וואלט היטלער לייכט געקאנט אננעהמען דעם פאר־שלאג, וואס עפענט פאר דייטשלאנד די טיר צו דער פאמיליע פון די אייראפעאישע מלוכות און בעטייליגען זיך אין לעזען די געמיינזאמע פראבלעמען און גינ־סטיגע פאר זיך בעדינגונגען. צום בעדויערען האט אבער די פאליטיק פון קאמפראמיסלאזיגקייט זי, אפ־שרעקען פאר דייטשלאנד זיך ארויסגעוויזען זעהר גינסטיג, אז מען זאל קענען ערווארטען פון איהר זייט א אויפריכטיגען ווילען צו געהען אויף א נייעם וועג".

די ראדיקאלע „רעפובליק" דריקט אויס אנ־ערקענונג בלומען פאר זיין ווילען אויסצונוצען אלע שאנסען פאר׳ן שלום:

„קיינער וויל נישט די פונאנדערטיילונג פון אייראפע א חוץ צוויי פיינדליכע בלאקען. פונקט אזוי ווי די ענגלענדער, פונקט ווי די בעלגער, פונקט ווי אלע אנדערע פרידליכע פעלקער, שטרעבט בלום צו פערזיכערען דעם אייראפעאישען שלום מיט דער הילף פון א אלגעמיינעם אפמאך, צו וועלכען עס זאלען שפעטער צושטעהן אויך די פעלקער, וואס בעציהען זיך איצט פיינדליך צו דער אידעע פון א קאלעקטיווען אפמאך, און נאר ווען דער לעצטער פרוב וועט אדורכפאלען — האט ער בדעה איבערצוגעהען צו דער ארגאניזאציע פון סיסטעם פון געגענזייטיגע פערזיכערונג געגען דער דראהונג פון די עקספאנסיווע מלוכות".

דער „עוור" רעדט ארויס די נאהענטסטע צו־קונפט:

„דאס ענגלישע אויסערן־מיניסטעריום איז אין דער מיינונג, אז אין הערבסט דארף מען זיך ריכ־טען אויף צוויי זאכען: אויף א דייטשען פוטש אויף מעמעל און אויף א דייטשען פוטש אויף טשעכאסלאוואקיען. מען ווייסט אין לאנדאן אז בענעש קען נישט אננעהמען דעם פארשלאג, וואס דייטשלאנד וועט איהם מאכען, (עס האנדעלט זיך אין א פארשלאג וועגען אויטאנאמיע פאר די דייט־שע רעדענדיגע פראווינצען פון טשעכאסלאוואקיען). פראג וועט זיך דאן ווענדען צו פאריז און מאסקווע מיט אנפראגען אויב פראנקרייך און ראטען־פער־באנד וועלען זיין גרייט צו פערטיידיגען טשעכא־סלאוואקיען. און שוין איצט פרעגען זיך די בע־טייליגטע לענדער, ווי אזוי עס וועט אין אזא פאל זיין די האלטונג פון ענגלאנד. נאטירליך ליגט דער ענטפער נישט גרייט אויף דער האנד אבער עס שיינט, אז אונבעדינגט ניין, וועט זי נישט זיין.

פאר דער נאהענטסטער צוקונפט רעכענט דאס ענגלישע אויסערן מיניסטעריום ערשט אין אכט טאג ארום אויף א ענטפער פון איטאליען און דייטשלאנד אויף דער איינלאדונג צו דער קאנפערענץ פון 5. ענגלאנד וואלט זעהר געוואלט, אז די קאנפערענץ זאל פארקומען סוף אויגוסט ווייל ביי א גע־וויסען בעטראכטען זיך וואלט זי נישט געוואלט אפלעגען די קאנפערענץ ביז אקטאבער, דען ביז דאן קענען שוין די צוויי אויבענדערמאהנטע דייטשע פוטשען, פאר וועלכע זי האט מורא, ווערען גע־שעהענע פאקטען".

דער „דיילי טעלעגראף" איז אין דער מיינונג, אז די בעציהונג פון דייטשלאנד צו דער קאנפערענץ וועט דיקטירט ווערען דורך רעאלע אינטערעסען. דייטשלאנד וועט זיך לייכט מאכען, וואס עס איז פאר איהם בעקוועמער אין איצטיגען מאמענט — זיך צו פערבינדען מיט נייע אפמאכען, אדער, להיפוך, זיך לאזען די פרייהייט פון בעוועגונג און מאנעווער אין אייראפע. א חוץ דעם וועט זי נאך וועלען וויסען צי די פראיעקטירטע קאנפערענץ וועט זיך בעגרעניצען נאר צי די 5 מלוכות און וועט טראגען א ריין מערבדיגען כאראקטער".

שפאניען ערב דער קאנטער-רעוואלוציע*)

אין דעם נאר וואס אנגעקומענעם יולי־נומער פון דעם ניו־יארקער חדש־זשורנאל „די צוקונפט" האט דער סאציאליסטישער מיטארבייטער פון דעם זשורנאל פאר די פראבלעמען פון דער אייראפעאי־שער פאליטיק פ. ח א ר ק א ו י פערעפענטליכט אן ארטיקעל „די שפאנישע רעוואלוציע און דער פאלקס פראנט".

הגם דער דאזיגער ארטיקעל איז געשריבען גע־ווארען איידער דעם אויסברוך פון דער קאנטער־רעוואלוציע אין שפאניע, איז ער אבער זעהר וויכ־טיג ווי א זאכליכער איבערבליק אין א מאמענט, ווען די גאנצע פראגרעסיווע וועלט פאלגט נאך מיט א פערכאפטען אטעם דעם העראאישען קאמף פון דער שפאנישער דעמאקראטיע געגען דעם היפעל אוזורפאטארען און פאלקס־פיינד, וואס האבען איצט אנגעצונדען דעם פייער פון דער קאנטער־רעוואלו־ציע איבער שפאניע א פייער, אין וועלכען — לאמיר האפען — זיי וועלען אליין אומקומען.

אין די פוסטריט פון דער קאנטער-רעוואלוציע

די שפאנישע רעוואלוציע האט געזיגט „לעגאל" — א רעזולטאט פון די מוניציפאלע וואהלען דעם 14. אפריל פון יאהר 1931. דער וואהל־בולעטען האט אומגעווארפען די בורבאנען ־ דינאסטיע אין שפאניע.

דער בעריהמטער אפמאך, וואס איז אונטערגע־שריבען געווארען אין אויגוסט 1930 אין סאן־סע־באסטיאן דורך די פארשטעהער פון דער סאציאליס־טישער פארטיי און די בורזשואזי ־ דעמאקראטישע פארטייען, האט מיט זיך אייגענטליך פארגעשטעלט אן אומלעגאלען פראטאטיפ פון א „פאלקס־פראנט". דאס הייסט א קאאליציע פון פראלעטארישער און בורזשואזער דעמאקראטיע, וואס האבען זיך פער־איניגט, כדי אומצווארפען די רעאקציאנערע מאנ־ארכיע און איינשטעלען אין שפאניע א דעמאקרא־טישע רעפובליק.

אזוי ווי די רעוואלוציע, אזוי האט אויך די קאנ־טער־רעוואלוציע געזיגט „לעגאל" אלס א רעזולטאט פון דעם אויסגאנג פון די וואהלען צום שפאנישען פארלאמענט. אין נאוועמבער פון יאהר 1933. גע־האלפען האט אויך די פערפאלטערטע וואהל ־ סיסטעם, וואס איז אנגענומען געווארען פון דער שפאנישער גרינדונגס ־ פערזאמלונג. געזיגט האט די קאנטער־רעוואלוציע מחמת דעם, ווייל איהר איז געראטען צו פעראייניגען אלע רעאקציאנערע כוחות און שאפען מעכטיגע שטיץ־פונקטען פאר דער רעאק־ציע איבער'ן גאנצען לאנד. די „אקסיאן פאפולאר", וואס איז ארגאניזירט געווארען דורך דעם פיהרער פון די קלעריקאלע פאשיסטען, זשיל ראבלעס, האט זיך צעצווייגט איבער'ן גאנצען לאנד און האט זיך געקענט פערמעסטען מיט דער סאציאליסטישער אר־גאניזאציע, דער שטארקסטער אין לאנד.

די קאנטער־רעוואלוציע האט געזיגט בעת די וואהלען אין יאהר 1933, ווייל דער רעוואלוציאנערער בלאק פון די סאציאליסטען און בורזשואזע דעמא־קראטען, וואס האט אומגעווארפען די מאנארכיע, איז זיך צעפאלען. א וויכטיגע ראלע האט געשפילט אויך דער פאקט, וואס די גרינדליכע סאציאלע פראב־לעמען פון דער רעוואלוציע — די אגרארע רעפארם — איז נישט געלעזט געווארען אויף א ריכטיגען אופן.

אין אונטערשיד פון דייטשלאנד האט די שפא־נישע קאנטער־רעוואלוציע נישט געקאנט מיט איין קלאפ פערניכטען מיטען דיקטאטארישען רעזשים און איינשטעלען א „טאטאלע" דיקטאטור, ווייל די רעאקציאנערע פארטייען גופא האבען זיך גענומען ארומדרייען צווישען זיך.

די קלעריקאל־פאשיסטען איז נישט געראטען איבערצונעהמען די מאכט. זיי האבען אבער בסדר געדריקט אויף די רעגירונגען פון אינעווייניג און פון דרויסען, כדי צו דערגרייכען זייער ציל: ענדגילטיג צו פערניכטען די רעוואלוציע, די ארבייטער ־ בעוועגונג מיט זייערע דעמאקראטישע און סאציאליס־טישע געווינסען. דער ארבייטער ־ אויפשטאנד אין יאהר 1934 אין אסטוריע האט בעוויזען די קלעריקאל־פאשיסטען, אז דער שפאנישער פראלעטאריאט פערשטייט גאנץ גוט די פלענער פון דער רעאקציע, און אז ער איז גרייט צו געבען א שארפען ווידער־שטאנד די פרובען צו שאפען א פאשיסטישע רעגירונג, אפילו אין די ראהמען פון פארמעלער לע־גאליטעט. דער בעוואפענטער אויפשטאנד פון די אסטורישער ארבייטער איז הערשטיקט געווארען מיט דער גרעסטער אכזריות. די רעגירונג האט טאקע באלד נאך די געשעהענישען אין אסטוריע גענומען זיך טאן מיט מעהר ענטשלאסענקייט אונטערצו־דריקען יעדע געזעצליכע אקטיוויטעט און פערוואנדלען די פרייע פרעסע אין לאנד האט גע־הערשט א רעזשים פון טעראר. די פרעסע דער ארבייטער, די טורמעס אנגעפילט מיט טויזענדער סאציאליסטען, קאמוניסטען, אנארכיסטען, סינדי־קאליסטען, בורזשואזע דעמאקראטען. די ארעס־טירטע האט מען מערדערליך געשלאגען, געפייניגט. די אנגעזעהענסטע פיהרער פון דער סאציאליסטי־שער פארטיי האט מען אריינגעשלידערט אין די טורמעס. די פראפעסיאנעלע פעראיינען פאסט ווי ליקווידירט. די פאלקס־הייזער — די צענטערס פון ארבייטער לעבען — פערמאכט. אין די דעמאקראטישע מוניציפאליטעטען האט מען אריינגעזעצט קאמיסארען. די פרייהייט ליבענדיגע קאטאלאניע האט פערלוירען איהר אויטאנאמיע. פון די סאציאלע דערגרייכונגען פון דער רעוואלוציע האט מען געמאכט א תל. די „געמישטע געריכטען", וואס האבען רעגולירט דעם ארבייטס־לוין, האט מען מבטל געמאכט. דער ארבייטס־לוין איז אין איר ניגע פאלען פערקלענערט געווארען אויף 50 פראצ. פון דער אגראר־רעפארם איז קיין זכר נישט געבלי־בען. די לאטיפונדיעס, וואס מען האט אפגענומען ביי די „גראנדען", האט מען צוריקגעקעהרט די בא־לעבאטים. די קלעריקאלען האבען ווידער אויפגע־הויבען דעם קאפ.

דער „פאלקס-פראנט" ארגאניזירט זיך

צום גליק איז אין שפאניע, אזוי ווי אין פראנק־רייך, נאך גאנץ גרויס די השפעה פון די דעמא־קראטישע שיכטען פון דער בורזשואזיע און דער פרייהייט ליבענדיגער אינטעליגענץ. פון דער צווי־טער זייט האבען זיך די פראלעטארישע פארטייען און ארגאניזאציעס נאך דעם דורכפאל פון דעם אויפשטאנד אין אסטוריע איבערצייגט, אז אהן דער הילף פון קליינבירגערטום און דער אינטעליגענץ איז אונמעגליך א נצחון. אזוי ארום האט זיך פסי־כאלאגיש געשאפען א באדען פאר דער בעוועגונג פונם „פאלקס־פראנט".

די סאציאליסטישע פארטיי הייבט אן קומען צו זיך, פערפעסטיגט איהר ארגאניזאציע און פער־שטארקט איהר איינפלוס אויף די פראלעטארישע פאלקס־מאסען. דער „פאלקס־פראנט" רוקט זיך א־רויס פון די אונטערערדישע לאבירינטען אין דער עפענטליכקייט, ווערט פערוואנדעלט אין א מעכטי־גער פאלקס־בעוועגונג און די רעגירונג וואגט שוין נישט אנצוטרעטען געגען איהם די „אסטורישע" מעטאדען.

די רעגירונג וואס האט נישט געהאט קיין שטיץ־פונקטען, נישט אין פארלאמענט, נישט אין לאנד, איז געצוואונגען געווען צו צואויילען די נייע וואה־לען. די וואהלען, וואס זענען פארגעקומען דעם 16. פעברואר 1934, זענען פערוואנדעלט געווארען אין א צווייטער רעוואלוציע.

די צווייטע רעוואלוציע

דער אינהאלט פון וואהל־קאמף איז קלאר גע־ווארען פון אנהייב אן. דער נצחון פונם רעאקציא־נערען בלאק וואלט געפיהרט צו א זיג פון דער קאנ־טער־רעוואלוציע, צו א טאטאלער דיקטאטור פון די קלעריקאלען ־ פאשיסטען. דער נצחון פון „פאלקס פראנט" האט בעטייט די אויפלעבונג פון דער שפא־נישער רעוואלוציע.

דעריבער טאקע האבען זיך געשאפען צוויי גרוי־סע וואהל־בלאקען, דער בלאק פון אלע רעאקציא־נערע פארטייען און דער בלאק פונם „פאלקס־פראנט".

דער לינקער בלאק איז בעשטאנען פון דער סא־ציאליסטישער פארטיי, דער רעפובליקאנער פונם „פאלקס פראנט", די קאמוניסטען, סינדיקאליסטען, די ליי־קע רעפובליקאנער בראש מיט אזאניא און דער רע־פובליקאנישער פערבאנד בראש מיט באררייא. דער „פאלקס־פראנט" האט ארויסגעשטעלט א צוזאמענ־רינגע ליסטע פון 361 קאנדידאטען מיט דעם תנאי, אז די בורזשואזע רעפובליקאנער פון ביידע פראק־ציעס זאלען בעקומען 180 קאנדידאטען, די סא־ציאליסטען און קאמוניסטען — 153 און די לינקע קאטאלאנער — 26.

דער רעכטער בלאק איז אונטערשטיצט געווא־רען פון דער קירך און פינאנץ־קאפיטאל, די נאטי־אנאליסטישער און אינדוסטריעלע מאנארכיסטען און פאשיסטען.

בעזונדערס אקטיוו זענען געווען אין וואהל־קאמף די פרויען. אין א לאנד ווי שפאניע, וואו דער איינפלוס פון דער קירך אויף די פרויען איז אזוי גרויס, בעווייזט דאס, ווי הויך ס'איז געשטיגען די רעוואלוציאנערע טעמפעראטור.

דער „פאלקס־פראנט" האט אפגעהאלטען א גלענצענדיגען נצחון אין די וואהלען.

אין דעם נייעם פארלאמענט אין שפאניע, וואס בעשטייט פון 474 דעפוטאטען, האבען די לינקע 262 דעפוטאטען, דער צענטער — 64 און דער רעכטער בלאק — 142. אזוי ארום האט דער „פאלקס פראנט" אין פארלאמענט אן אבסאלוטע מעהרהייט. פון די פארטייען אין „פאלקס־פראנט" האבען די סאציאליסטען בעקומען די גרעסטע צאהל מאנדאטען — 88, די לינקע רעפובליקאנער (אזאניא) — 81, דער רעפובליקאנישער פערבאנד — 63, די קאטא־לאנער לינקע — 20, די קאמוניסטען — 15, 12 קלענערע גרופעס האבען בעקומען 22.

צום בעדויערען האט די סאציאליסטישע פאר־טיי — איגענטליך א צושפליטערטע — זיך אפגע־זאגט אנטיילצונעהמען אין דער רעגירונג פונם „פאלקס־פראנט", בראש מיט אזאניא. זי שטיצט די רעגירונג אויף אזוי פיל, אויף וויפיל זי וועט פערווירקליכען די וואהל־פלאטפארמע פונם „פאלקס פראנט". און דאס איז די ערנסטע פארם פון קאא־ליציע.

(סוף קומט)

*) ווי שוין דערמאהנט, איז דער דאזיגער ארטי־קעל געשריבען פאר די איצטיגע געשעהענישען אין שפאניע.

דיזראעלי האט שוין איינמאל געראטעוועט רומעניען
איצט ווארט מען אויף דער רעטונג פון לעאן בלום

בוקארעשט (יט"א) דער פריהערער גענעראל־סעקרעטאר פון יוסטיץ־מיניסטעריום :. לעגוצע־אנו האט אין דער צייטונג „נעאמול ראמאנעסק", ארגאן פון בעריהמטען היסטאריקער און געוו. מי־ניסטער־פרעזידענט פראפעסאר יארגא, פערעפענט־ליכט אן ארטיקעל וועגען דער לאגע אין פראנקרייך און איז געקומען צום אויספיהר: לעאן בלום פער־קערפערט אין זיך די העכסטע אינטעלעקטועלע אייגנשאפטען. ער איז פראפעסאר, רעדנער און שריפט־שטעלער. אין גאנג האט בלום מיט א קורצער צייט צוריק געהאלטען א רעדע, וואס סיי אין איהר ליטעראַרישער פארם און סיי אין דיפלאמאטישער הינזיכט קאן זי ווערען בעטראכט פאר אן אמת׳ן וואונ־דער. אונטער זיין רעגירונג זענען געלונגען זאכען, וואס עס איז נישט געלונגען קיין אנדערער קאפי־טאליסטישע רעגירונג. דער ארטיקעל ענדיגט זיך מיט די ווערטער: וואס פאר א איראניע פון גורל: אין יאהר 1878 האט א יוד דיזראעלי (לארד ביקאנס־פילד), אונז געראטעוועט פון פערניכטונג דורך די רוסישע אליאנטען. אפשר וועט אונז איצט, ווידער א יוד לעאן בלום, ראטעווען פון א דייטש־מאדזשיארישער אקופאציע, פון וואס די סימנים ווייזען זיך שוין אויפן האריזאנט.

ווייטערע רעפעראטען אויפ'ן יודישען וועלט-קאנגרעס

גענף (יט"א) די עקזעקוטיווע פון קאמיטעט פון די יודישע דעלעגאציעס און פון יודישען וועלט קאנגרעס" טיילט מיט, אז חוץ די שוין אנגעמעלדעטע רעפעראטען, וועלען אויפן יודישען וועלט־קאנגרעס געהאלטען ווערען נאך צוויי רעפעראטען: ד"ר א. טארטאקאווער (פוילען) „פראבלעמען פון דער יודישער עמיגראציע" און ד"ר לעאן בוקאוויצקי (בעלגיען) „די ארגאניזאציע פון דער יודישער געמיינשאפט".

אין דער פרומסטער ישיבה אין אמעריקע

מערקווירדיגע אייגענהייטען וועגען דעם לעבען פון א גרופע אמעריקאנער אוניווערזיטעט יונגעלייט, וואס טראגען בערד און פאות. חסידישע קאפאטעס. און לערנען מוסר א גאנצען טאג.—א גר, א גלח'ס א זוהן. אליין אנ'אינזשיניער. לערנט איצט אין א ישיבה

אַז אין ניו־יאָרק זענען דאָ הונדערטער, און אפשר טויזענטער, יונגעלייט, הי־געבוירענע, וואָס פיהרען אַ שטרענג אָרטאָדאָקסיש לעבען, איז קיין נייעס נישט, אָבער אַז עס זאלען דא זיין אזעלכע פרומע יונגעלייט, וואָס מען זאָל אויסשליסען פון אַ ישיבה ווייל זיי זענען שוין צו פרום — דאָס איז שוין בין גאָר טשיקאַווע. און דאָך איז דאָ פאַרהאַן אַזאַ גרופּע. און נאָך טשיקאווער איז, וואָס אין דער גרופּע געפינט זיך אַנ'אַמעריקאַנער גר, דער זוהן פון אַ קאַטוילישען גלח, וועלכער איז געוואָרען אַזאַ פרומער יוד, אַז נאָר די שטרענגע פרומקייט פון דער דערמאָנטער גרופּע יונגעלייט קען איהם צופרידענשטעלען, און ער לעבט און לערנט מיט זיי.

די דאָזיגע גרופּע, ווי געזאָגט, בעשטעהט פון הי־געבוירענע, אָבער זיי פיהרען זיך אזוי ווי אַמאָל די פרומע יונגעלייט. זיי ריכטען אָפּ חצות, געהען מיט לאַנגע פאות, אין לאַנגע קאַפּאָטעס, כאָטש אַ סך פון זיי זענען אויסגעשטודירטע פון אוניווערזיטעטען.

די דאַזיגע יונגעלייט האָבען דאָ געמאַכט פאַר זיך אַ גהעטאָ, וועלכע געפינט זיך אין וויליאַמסבורג, ס'איז נישט אַזוי לייכט צוצוקומען צו זיי, ווייל צו אַ פרעמדען מענשען בעציהען זיי זיך מיט אַ פּער־דאַכט, איבערהויפּט זינט מען האָט זיי ארויסגע־וואָרפען פון דער ישיבה. און ווען נישט אַ גליק־ליכער צופאַל, וואס האט מיך פוואמענגעבראכט מיט אַ וויליאַמסבורגער אינטעל געגטען יונגעמאַן, וועלכער איז בעקאַנט מיט דער מערקווירדיגער חברה, וואָלט איך זיך אפשר קיינמאָל נישט דער־וואוסט פון זיי, און איך וואָלט דעם אַרטיקעל קיינמאָל נישט געשריבען.

דאָס ערשטע וואָס דער יונגערמאַן האָט מיך געבעטען, איז געווען, אַז איך זאָל מיט איהם צוגעהן צום „פּוילישען שטיבעל". וועלכע געפינט זיך אויף דיוויזשאָן עוועניו, און דאָרטען וועל איך טרעפען די אַמעריקאַנער בחורים.

ווען כ'בין אַריינגעקומען אין „שטיבעל" אַריין, האָב איך דאָרט געפונען צוויי יונגע בחורים, וואָס זע־נען געזעסען ביי אַ גרויסען, מאַסיווען טיש, און זיך געשאָקעלט איבער אַ גרויסער גמרא. נאָך איינער איז געווען אויפ'ן רוף און זיך געשאָקעלט איבער אַ גמרא, וואָס איז געלעגען אויף אַ לי־טער. פון צייט צו צייט האָט ער זיך אויפגעהערט צו שאָקלען און פערוואָרפען מיט'ן קאָפּ, פער־מאַכט די אויגען און געכאַפּט אַ זון־באָד...

דאָ אין שטיבעל האָב איך געהאַט די גע־לעגענהייט זיך צו דערוויסען די גאַנצע געשיכטע פון דער מערקווירדיגער פרומער גרופּע יונגעלייט.

זייער קליידונג איז גאָר מאָדנע. כ'לעבען, אַזאַ מין הילוך וועט איהר נישט געפינען אפילו אין די קלענסטע פערוואָרפענע גאַליצישען שטע־טעל. פון אונטער די שוואַרצע ברייטע רבנישע קאַ־פעלושען האָבען ארויסגעקוקט סאַמעטענע יאַר־מולקעס, און שטיקלעך געגאָלטע קעפּ און לאַנגע פיאות האָבען ארויסגעשיינט פון אונטער די יאַר־מולקעס. העמדער, נאַטירליך, טראָגען זיי, אָבער קיין אָנצייכעניש פון אַ קאָלנער וועט איהר נישט זעהען, פון אַנ'„אפיקורס'ישען" קראַוואַט איז דאָך אָפּגערעדט פון אונטער זייערע לאַנגע קאַפּאָטעס זעהען זיך אַרויס גרויסע, ברייטע טלית־קטנ'ס מיט לאַנגע כּפּל־שמונה'דיגע ציצית, וואָס גריי־כען ביז צו די קנעכלעך.

דער רבי פון דער חברה איז איינער אַ בחור זיינוועל. ער איז דער איינציגער פון זיי, וואָס איז נישט געבוירען אין אַמעריקע. ער איז גאָר אַ מערק־ווירדיגער טיפּ. געקומען איז ער אין אַמעריקע פון אונגאַרן, אַ יונגעל פון 14—15 יאָהר, און ער איז באַלד געוואָרען אַ תלמיד פון דער ישיבה תורה ודעת. אָפּזייענדיג אַ קורצע צייט אין דער ישיבה,

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

האָט ער אָנגעפאַנגען צו פערשפּרייטען זיין אונ־גאַרישע פרומקייט צווישען די יונגיטשקע אַמערי־קאַנער באָיס.

לערנען תורה איז ביי איהם דער עיקר, און אַלץ אַנדערעס איז נאַרישקייטען. אפילו עסען, שלאָפען, איז אויך נישט מעהר ווי נאַרישקייטען ביי איהם. אַ יוד מיט שכל דאַרף וויסען ווי אַזוי צו עסען, אָדער שלאָפען, און זיינוועל פיהרט זיך אַזוי:

ער רוקט צוזאַמען צוויי בענק, לעגט אונטער צוקאָפּענס עפּעס אַנ'אַלטען מאַנטעל און דעקט זיך צו מיט אַלטע שמאַטעס און שלאָפט. אמת טאַקע, ביי דעם ענין פון שלאָפען האָט זיינוועל געהאַט אויסצושטעהן גרויסע צרות; ער איז גע־וואָרען קראַנק. האָבען פרומע ווייבער אנגעפאַנ־גען קלאַפּען טרעוואָגע, ביז ס'איז געקומען אַ דאָקטאָר און האָט אונטערזוכט דעם פרומען חולה און פעסטגעשטעלט ,אַז... זיינוועל דאַרף שלאָפען אין אַ בעט. זיינוועל האָט זיך פון אָנפאַנג גע־קווענקעלט און נישט געוואָלט שלאָפען אויף אַ בעט, האָבען אָבער די פרומע ווייבער איהם פער־שוואוירען. נישט האָבענדיג קיין ברירה האָט זיינ־וועל געמוזט אויפגעבען די בענק און זיך לעגען אין בעט אַריין, אָבער בסוד דערצעהלט מען, אַז זיינוועל האָט זיך אַנ'עצה געגעבען, דהיינו: ער מוז טאַקע שלאָפען אין אַ בעט, אָבער ווער קען איהם שטערען אונטערצולעגען אַנשטאָט אַ מאַטראַץ — ברעטער?

און טאָמער וועט איהר מיינען, אַז אויף די בענק צי אויף די ברעטער וועט זיינוועל אויסשלאָ־פען אַ גאַנצע נאַכט, האָט איהר אַ טעות; ווען דער זייגער שלאָגט צוועלף שפּרינגט ער אויף ווי אַ לייב, וואַשט זיך די הענד, זעצט זיך אויף דער בלויזער ערד און ריכט אָפּ חצות. דערנאָך לייגט ער זיך צוריק שלאָפען, אָבער נישט הלילה אויף לאַנג. ווי נאָר די ערשטע ליכט־שטראַהלען בע־ווייזען זיך, לויפט שוין זיינוועל אין מקוה אַריין, דערנאָך זאָגט ער פערשידענע תפילות און תהילים. אַזוי גרייט ער זיך צו צום דאַווענען. און פון דעם דאַווענען אַליין איז דאָך אָפּגערעדט. ווען מען זעהט איהם דאַווענען, קען מען ערשט פערשטעהן וואָס זיינוועל איז. ער דאַווענט מיט אַזאַ ברען מיט אַזאַ פייער, אַז דער גרעסטער חסיד מעג ביי איהם די פּעטשערעס הייצען...

אָבגעפאַרטיגט זיך מיט דעם דאַווענען, געהט זיינ־וועל אין דער ישיבה־קיך עסען. אָבער זיינוועל עסט נישט, ער פערזוכט נאָר פון אַלץ, און געגוג. אבי זיך דאָס לעבען צו דערהאַלטען, צו קענען ווייטער דינען דעם רבונו של עולם.

נעמט, למשל, איינעם פון זיינע תלמידים — אבא'ן, ער איז געוואָרען אַזאַ פרומאַק, אַז זיינוועל אַליין איז אַ נול געגען איהם.

אבא איז אַ געבוירענער ניו־יאָרקער, אָבער זינט ער איז געוואָרען זיינוועל'ס אַ תלמיד איז ער אינגאַנצען איבעראַנדערש געוואָרען. זיין פרומ־קייט האָט קיין גרעניץ נישט.

אָט דאָס זיבעצעהן־יעהריגע יונגעל איז שוין צוויי יאָהר נישט געשלאָפען אין אַ בעט. און מעהר ווי פינף שעה דורך דער נאַכט שלאָפט ער נישט. זיין בעט זענען די האַרטע בענק פון „שטיבעל", און שלאָפען, שלאָפט ער אין זיינע קליידער.

אויב מען קריגט פון איהם אַרויס אַ וואָרט, איז עס אַזא נס ווי אַרויסצוקריגען וואַסער פון אַ שטיין. ער איז אינגאַנצען צוריקגעצויגען פון חברים, אפילו זיינוועל אַליין האָט פערלוירען זיין איינפלוס אויף איהם, אָט דער יונגעל געהט זיך אַליין זיין וועג. ווי ער אַליין פערשטעהט איהם.

זיין גאַנצע אַמביציע איז אַליין צו ווערען אַ רבי. אַליין אויפצושטעלען תלמידים, וואָס זאָלען איבערוואַקסען זיינוועל'ס תלמידים סיי אין צאָהל און סיי אין פרומקייט. אָבער דענקט נישט, חלילה, אַז דאָס איז פערזענליכע אַמביציעס, ער מיינט עס נאָר לשם שמים, ווייל זיינוועל'ס פרומקייט איז נאָך נישט גענוגענד פאַר איהם. אָבער דאָך בעציהט ער זיך צו זיינוועלען מיט'ן גרעסטען רעספּעקט און זיינוועלע'ס וואָרט איז ביי איהם הייליג.

דער אינטערעסאַנטסטער און מערקווירדיגסטער תלמיד זיינוועל'ס איז געוויס אברהם אַבראַמסאָן, דער גר. זיין לעבענס־געשיכטע איז באמת אומ־גלויבליך.

זיין פאָטער איז געווען דער גלח פון שטעטעל און, פערשטעהט זיך, ער האָט געגעבען דעם זוהן זיינעם אַ שטרענגע קאַטוילישע רעליגיעזע ער־ציהונג. דער פאָטער האָט איהם געוואָלט מאַכען פאַר אַ גלח, אָבער דער זוהן האָט נישט געוואָלט, און אַנשטאָט אַ גלח איז ער געוואָרען אַנ'אינזשע־ניער. ער האָט בעקומען אַ גוטע שטעלע און אויך דאָס שעהנסטע, רייכסטע מיידעל פון שטעטעל. ער האָט התונה געהאַט און געהאַט מיט זיין פרום־קריסטליך ווייב צוויי קינדער. זיין לעבען איז געווען רוהיג און צופרידען.

פּלוצלינג איז געשעהן אַנ'ענדערונג אין דעם אינזשיניער, אַנשטאָט זיך צו אינטערעסירען מיט מאַטעמאַטישע פּראָבלעמען, האָט ער זיך גאָר איני־טערעסירט מיט רעליגיעזע פּראָבלעמען. אָנגעפאַנגען צו לערנען פערשידענע ביכער וועגען רעליגיע, איבערהויפּט האָט ער שטודירט די יודישע רע־ליגיע, און ענדליך איז ער געקומען צום בעשלוס, אַז די יודישע רעליגיע איז שעהנער, און אמת'ער. קומענדיג צו אַזאַ בעשלוס ,האָט ער אַלעס אַוועק געוואָרפען, איבערגעלאָזט זיין שטעלע, זיין פרוי מיט די קינדער, זיין פאָטער, זיין מוטער ,און דאָס גאַנצע שטעטעל, און געקומען קיין ניו־יאָרק, זיך מגייר געווען.

די ערשטע זאַך וואָס ער האָט געטון אַלס יוד איז געווען צו גט'ען זיין קריסטליך ווייב. דאַן איז ער אַוועקגעפאָהרען קיין קליוולאַנד זוכען ארבייט פאַר זיך, אָבער ער האָט באַלד אויסגעפונען ווי שווער ס'איז צו זיין אַנ'אמת'ער אָרטאָדאָקסישער יוד, ווייל צוליב דעם וואָס שבת האָט ער נישט געוואָלט אַרבייטען, האָט ער אין ערגעץ נישט געקענט קריגען אַרבייט. ער איז געוואָרען פער־צווייפעלט און נישט געוואוסט וואָס צו טון. אָבער דאָ האָט זיך אונטערגערוקט אַ שידוך מיט אַ פרו־מער יודישער טאָכטער, מיט אַ היבשען נדן, און אונזער גר האָט מיט מזל חתונה געהאַט, און גע־האָט מיט זיין יודיש ווייב אַ קינד, און ער איז געווען איבערגליקליך.

און אויף אונזער גר האָט זיך אויסגעגאָסען דער צאָרן פון אפּיקורסית, זיין יודישע ווייבעל וואָס איז געווען אַנ'אמת'ע כשר'ע יודישע טאָכטער און אָפּגעהיט אַלע יודישע דינים איז, לא עליכם „קאַליע" געוואָרען און רעוואָלטירט געגען דעם פרומען שייטעל. זי האָט זיך געלאָזט וואַקסען די אייגענע האָר און דאָס שייטעל אַוועקגעוואָרפען. דער מאַן איהרער, דער גר, האָט זיך ביי איהר געבעטען, זי זאָל צוריק אנטון דאָס שייטעל, אָבער זיין ווייבעל האָט זיך איינגעשפּאַרט. ער האָט איהר געסטראַשעט מיט אַ גט, אָבער זי האָט זיך געהאַלטען, אַז קיין שייטעל וועט זי נישט געהן. האָט דער גר דורכגעפיהרט זיין סטראַשונעק און זיך געגט מיט זיין יודישען ווייב.

דאַן איז ער צוריקגעקומען קיין ניו־יאָרק און בעשלאָסען זיך איינגאַנצען צו ווידמענען צו דער יודישער תורה, און ער איז געוואָרען אַ תלמיד פון דער ישיבה תורה ודעת.

ווען ער איז אַריין אין דער ישיבה, האָט ער קוים געקענט דעם יודישען „אלף בית," אָבער היינט קען ער שוין אַליין דורכהאַקען אַ וועג דורך די קליינע אותיות, און יודיש רעדט ער גאָר נישט ערגער ווי די אַנדערע ישיבה־בחורים. זיין אויס־זעהען איז אַזוי ווי פון אַנ'אמת'דיגען יודען. ווען אַ פרעמדער וואָלט אַריינגעקומען און געזעהען ווי דער גר זיצט און שאָקעלט זיך איבער אַ גרוי־סער גמרא ,און [illegible] זיך אונטער אַ [illegible] נגונ'דעל, וואָלט ער זיך קיינמאָל נישט פאָרגע־שטעלט ,אַז אָט דער שעהנער יוד איז אַ גלח'ס אַ זוהן.

אָבער מיינט נישט, אַז זיינוועל איז דער אַליין־הערשער אין זיין גרופּע. ניין. זיינוועל צוזאַמען מיט זיינע תלמידים האָבען אַ רבי'ן, וועלכער וואוינט אין די בראָנקס, און ער איז בעקאַנט אַלס דער „מלאך".

ער איז אַנ'אַכציג־יאָהריגער יוד.

צוויי מאָל אין וואָך פאָהרען דעם „מלאך'ס רעגימענט" — די זיינוועליסטען, אין די בראנקס, צו דעם מלאך, און ער לערנט מיט זיי ווי אַזוי אַ יוד דאַרף זיך אויפפיהרען.

דער „מלאך" האָט זיך אָבער נישט צופרידענ־געשטעלט מיט זיינוועלע און זיינע אָנהענגער אַליין, נאָר ער האָט געוואָלט פיהרען די גאַנצע מתיבתא, און מאַכען אַלע ישיבה בחורים אויף זיין שטייגער. צו דעם האָבען איהם די זיינוועליסטען צוגעהאָלפען. זיי האָבען כסדר געברענגט צו איהם פרישע קינ־דער פון דער ישיבה און דער „מלאך" האָט מיט זיי אַזוי לאַנג געאַרבייט, ביז זיי האָבען זיך אָנגע־שלאָסען צו זיינוועל'ס גרופּע און געוואָרען מיט־גלידער פון דעם „מלאך'ס רעגימענט". האָט מען זיי ענדליך אויסגעשלאָסען פון דער ישיבה.

ר. פאָרטער.

ענטדעקט א פאפירוס מיט דעם „תרגום השבעים"

לאָנדאָן (יט"א) אין דער קאָלעקציע פון גריכי־שע פאפירוסען אין ד"ר דזשאָן רייל'אַנדס ביבליאָ־טעק אין מאַנטשעסטער האָט מען געפונען 4 פראַג־מענטען פון א פאפירוס ראָל פון ספר דברים א־ן; דער גריכישער איבערזעצונג פון דער סעפּטואגינ־טא (תרגום השבעים), וואָס איז געוואָרען געשרי־בען אין צווייטען יאָהרהונדערט פאַר דעם קריסט־ליכען צייטרעכענונג. דער מיטגליד פון קאָלעגיום סט. דזשאָן אין אָקספאָרד ד. ה. ראָבערטס, וועלכער האָט בעקאַנט געמאַכט די דאָזיגע ענטדעקונג אין דעם בוך „צוויי ביבלישע פאפירוסען" שרייבט:

„מיר קענען כמעט מיט זיכערקייט בעהויפּטען, דאָס די דאָזיגע פאפירוסען זענען מיט לערך 300 יאָהר עלטער, ווי וועלכער עס איז אַנדערער כתב־יד פון וועלכען עס איז אַ טייל פון תנ"ך. די פאפירוסען האָט מען געפונען צווישען אַ פעקעל געמישטע פאַ־פּירוסען, וואָס מען האָט אין 1917 געקויפט פאַר דער ביבליאָטעק, און איז איינגעפּאַקט אין אַ קאַר־טאָן, וואָס ווערט בענוצט פאַר מומיען.

עס איז מעגליך, אַז דער קאַרטאָן שטאַמט פון מצרים, וואו עס האָבען צו יענער צייט עקזיסטירט יודישע קהלות און סינאַגאָגען.

שפּינען און פליגען

(הומאָרעסקע)

פון מ. זאָשטשענקאָ

דער פעטער סעמיאָן איז מיט אַ ליידיגען וואָגען געפאָהרען אין שטאָט אַריין.

גאַנצע פיר שעה איז ער געפאָהרען מיט'ן שאָסע און גאַנצע פיר שעה האָט ער זיך אונטער־געזונגען: „דאַליע, פינסטערע דאַליע". און אַז ער איז געקומען הינטער דער שטאָט, האָט ער גע־נומען זוכען אין דער בוזעם־קעשענע, אונטער'ן העמד, לאַנג געזוכט, און אַ דערשוויצטער אַרויס־געשלעפּט פון דאָרטען אַ טאַבאַק־בייטעל מיט געלד.

[illegible]

— דאָס שניטשיל [illegible] גאַנצע ד[illegible] רובעל. חוץ דעם צוקער, חוץ דעם טיי, חוץ [illegible]

מיט אַמאָל, ווי פון אונטער דער ערד, [illegible] א יונג אין אַ [illegible] אין אַ קאַפּ. דער יונג [illegible]

[illegible]

סעמיאָן האָט אָנ'איבערגעשראָקענער פער־שטעקט ערגעץ ס'געלד און זיך צושריגען מיט רוגזה

— ניין, כ'וועל דיך נישט אונטערפיהרען. געה דיר דיין וועג און לייג נישט צו קיין האַנד צום וואָגען. נעם צו די האַנד, זאָגט מען דיר, אַז נישט וועל איך מיט אַ דראָנג דיר אַ קלאַפּ טון איבער'ן קאָפּ.

— וואָס פאַר אַ כעס, וואָס פאַר אַ רוגזה! [illegible]

— אוודאי איז דאָ פלאַץ, — האָט סעמיאָן [illegible]

[illegible]

— לאַכסט ?

— מיט אַנ'אמת. ביי איינעם האָט מען צוגע־נומען אַ פערד, אַ צווייטען האָט מען פערקויפט אַ בלעכען פינגערל פאַר אַ גאָלדענס, גע'פּטר'ט פינף רובעל, ווי מען וואָלט זיי פערשטעקט אַ הונט אונטער'ן ווידעל.

— אַזוי גאָר ?

— וואָס דו הערסט. אונזערע פויערים ? זיי פאַלען, ווי פליגען אין שפּינוועבס. נאָר איך. ברו־דערל ,נישט. מיך וועט מען נישט פערפיהרען. מען זאָגט דאָך דיר עפּעס ,דו, הינטישער קאָטער, נעם צו די האַנד פון וואָגען, נעם צו דיין געצענ־דינערשע האַנד, אַז נישט, ווי דו זעהסט מיך, אַ לעבעדיגען, כ'וועל דיר דעם קאָפּ פלעטען מיט אָט דעם דראָנג.

— נו, נו, — האָט איהם דער יונג גענומען בערוהיגען, — שרעק זיך נישט. כוועל דיר פון וואָגען קיין שטיק נישט אָפּבייסען.

— ווער שרעקט זיך, ווער ? — האָט סעמיאָן געשענה'ט זיינס. — וואָס בין איך, אַ יונגעל ?

[illegible]

כ'האָב דריי־און־פופציג יאָהר אָפּגעלעבט אָהן אַ זייגער — געה, אַז נישט פלעט איך מיט אַנ'אמת דעם מוח דיר.

דער יונג איז זיך ווייטער געגאַנגען און געשמייכעלט :

— וואָס ביזטו אַזאַ אָנגעכמורעטער. דער זיי־גער געהט דאָך, ר'האָט אויך אַ פּראָבע.

— וואָס האָסט מיט די ציין אויסגעקריצט אַ פּראָבע, דו, הינטישער קאָטער ?

דער יונג האָט אַ שטעק געטון דעם פויער דעם זייגער :

— קוק און ביל נישט.

— כ'וויל נישט קוקען ! כ'בין אַזוי קלוג ווי דו.

אין אַ שעה אַרום איז פעטער סעמיאָן געוואָרען באַלעבאָס פון זייגער. ווי דער יונג איז אַראָפּ פון וואָגען און פערשוואונדען ,האָט דער זייגער זיך אָפּגעשטעלט.

דער פויער האָט אַ רוק געטון דעם זייגער אין היי אַריין און זיך כיטרע צעשמייכעלט :

[illegible]

— גאָרנישט, פעטערל, — האָט דער יונג גע־זאָגט. [illegible]

[illegible]

— אַזוי פערשאָלטענע נשמה.

[illegible]

— [illegible] די שפּין די פליג.

יודיש : א. פען

אליבע־רויבער

זיין „ספעציאליטעט" איז געווען נאר רייכע פרויען. — ער פלעגט זיי צווינגען זיי זאלען איהם אריינ־נעמען אין זייערע אויטאמאבילען און ארויספאהרען אויסערן שטאט. — דארט פלעגט ער זיי שענדען און זיי צווינגען איהם צו ברענגען צוריק אין שטאט

סאן דיעגא, קאליפארניע, איז איינע פון די שענסטע שטעט אויף דער ערד, ווי עס ווייזט אבער אויס, כאפען זיך אפילו אין גן־עדן רשעים. ווייל אין דעם דאזיגען בל־העדיגען שטעטעל גע־פינען זיך געגוג אויסוואורפען, וועלכע זענען פע־היג אפצוטון שרעקליכע זאכען.

יעדען טאג הערען מיר וועגען איבערפאלען, וועגען רויבערייען, וועגען פערגוואלדיגונגען און אנדערע זינד. אבער דאס אלץ איז שוין געוועהנליך. עס טראגט א טאג־טעגליכען כאראקטער. אבער אין קאליפארניער גן־עדן בעגוגעט מען זיך נישט מיט דעם. דארט ווערען זאכען געטון אויף אנ־אנדער שטייגער, וואס רופט ארויס גרויס דער־שטוינונג, ווען מען לייענט וועגען דעם.

מיר האבען פיל געהערט ווי פרויען ווערען בעפאלען פון מענער, ווי מען פערגוואלטיגט זיי און ווי מען דערמארדעט זיי אויף דעם שוידערליכסטען אופן. אבער אין סאן דיעגא איז עפעס אנ־דערש.

אט האט איהר א שטיקעל נייעס, וואס קומט פון יענעם ערטעל. און ווען איהר לייענט דאס דורך, ווערט איהר איבערראשט.

מען האט שוין א לאנגע צייט בעמערקט, אז עס איז נישט זיכער פאר פרויען ארויסצופאהרען אין סאן דיעגאער געגענד. עפעס פאסירט מיט זיי. נאר מען האט דאס אלץ געהאלטען בסוד. אין דער עפענטליכקייט האט מען עס נישט ארויסגע־בראכט. מ'האט אפילו געשמועסט, אז אין געוויסע משפחות זענען פארגעקומען סקאנדאלען. אבער ווע־גען וואס עס האט זיך געהאנדעלט — וועגען דעם האט מען נישט געוואוסט. די „סודות" האבען זיך אבער געגומען איבער׳חזר׳ן אלץ אפטער און אפטער, און מען האט זיך געשושקעט אין די ווינ־קעלעך. עס איז געווען עפעס וואס האט אויפ־גערעגט, געשראקען און געצויגען צו זיך. עס האט דערמאנט אן זומער־פייגעלעך, וואס האבען ליב זיך ארומצודרעהען ארום פייער, כאטש זיי פערברענען אזוי ארום זייערע פליגעלעך.

עס איז געווען א ריין־ווייבערשער סוד. די מאנסבילע האבען אין דעם נישט בענומען קיין אנטייל בכלל. ווען איין פרוי האט דערצעהלט דעם סוד איהר געזעצליכען מאן, האט זיך ערשט אנגע־פאנגען דער גרויסער טומעל. אבער נאר אין דער אייגענער משפחה. ווייטער איז עס נישט געגאנ־גען.

(בריף פון קאליפארניע)

עס האט אפט פאסירט, אז א דאמע איז ארויס־געפאהרען אין איהר אויטאמאביל ווייט אויסער דער שטאט, אויף די זייטיגע וועגען, און יעדעס מאל איז זי געווארען בעגלייט פון הונדערטער אויגען, וואס האבען איהר נאכגעקוקט מיט א שמייכעלע. עס האט אויסגעזעהען, ווי מען וואלט געוואוסט נאך וואס די דאמע האט זיך געלאזט אין וועג אריין. מען האט זיך איבערגעקוקט מיט א פיל בעדייטענדי־גער מינע און ווען די דאמע האט זיך אומגעקעהרט פון וועג, איז מען צו איהר צוגעפאלען, אויסגע־פרעגט, און געכיכיקעט אין די הויפענס. די אויגען האבען דערביי אויפגעשיינט.

עס האט נישט פאסירט, אז עמיצער זאל זיך בעקלאגען אין דער עפענטליכקייט אדער מען זאל זיך ווענדען צו דער פאליציי, ניין, קיין קלאגע האט קיינע נישט געמאכט. עס איז געווען עפעס וואס האט געקאנט אנגענומען ווערען אלס א שפיל.

און ווער ווייסט ווי לאנג דאס וואלט אזוי געדויערט, ווען איינע וואס האט זיך אויף קיין זאך נישט געריכט וואלט נישט געפאלען א קרבן. און גראד איז די דאזיגע פרוי געווען דרייסט גענוג אז פ־צוהויבען א גערוואלד, וואס האט געשטעלט די פאליציי אויף די פיס, און עס האט זיך אנגעהויבען א יאגעניש נאך דעם רויבער.

און דאן ערשט איז ארויס דער סוד.

עס איז פערהאן א ליבע־רויבער, א מענש וואס האט נישט קיין גרויסען אינטערעס אין די טייערע שביינער, געלד און זילבער וואס די דאמען טראגען. איהם איז געגאנגען אין דעם, אז ער זאל בעקומען זייער ליבע, ער זאל בערויבען זייער אומשולד, ער זאל פערפלעקען זייער צניעות.

ווער דער דאזיגער מענש איז, ווייסט מען נישט. נאר א סך פון די דיעגאער פרויען קאנען איהם בעשרייבען. זיי האלטען איהם דערקענט אנ׳אפגע־שונדענעם. מאנכע פון זיי זענען געווארען פון איהם „בערויבט" עטליכע מאל, און זיי האבען געהאט די געלעגענהייט זיך גוט צוצוקוקען צו איהם. איצט זענען זיי אלע גרייט צו העלפען דער פאליציי איהם צו כאפען — ער זאל קריגען א פינסטערען סוף.

די מוטיגע פרוי איז דאס ווייב פון א פלאטען־אפיציר, איהר נאמען איז עלענאר וואולף, אפיציעל געווען חתונה געהאט מיט א בעקאנטען צייט. — ווארט ... פערגעבען, אז זי איז דער צווייטער קרבן פון דעם ליבע־רויבער. נאר וויפיל עס איז די אמת׳ע צאהל פון זייערע קרבנות, ווייסט מען נישט אויף זיכער, און מען וועט עס מסתמא נישט וויסען קיינמאל.

וואולף איז געקומען אויף א בעזוך צו איהר מאן פון דער שיף, ווען עס איז געווען צייט אהיימצופאהרען, איז פרוי וואולף צוגעקומען צום גאראדזש און גענומען ארויספיהרען איהר אויטא־מאביל, ווען זי איז שוין געווען גרייט זיך צו לאזען אין וועג אריין, האט זי דערזעהען, צו איהר שרעק, אז עס שטעהט א מאן און ער קוקט אויף איהר זעהר שארף.

— וואס ווילט איהר? וואס פערלאנגט איהר?

— האט זי געפרעגט ביים פרעמדען מאן.

— איך וויל, אז איהר זאלט האלטען ס׳מויל און פאהרען דארט וואוהין איך וועל אייך הייסען, איהר פערשטעהט וואס איך מיין, מיך פאלגט מען ווען איך הייס. איצט פאהרט אין דער ריכטונג — האט ער בעפוילען און איהר געוויזען דאס מויל פון א רעוואלווער.

די צעשראקענע פרוי האט נישט געהאט קיין ברירה און איז געפאהרען אין דער ריכטונג, וואוהין דער אנפאלער האט איהר געהייסען, ווארים זי האט זיך דערמאנט, אז זי האט געהערט וועגען דעם רויבער, אז עס איז בעסער איהם צו פאלגען, ווייל ער איז א כעס׳ן, עפעס וואס, שלאגט ער מכות־רצח.

דער רויבער — גראד א שעהנער יונגערמאן און גאנץ לייטיש אנגעטון — האט צו איהר קיין ווארט נישט גערעדט. בלויז געהייסען פאהרען אלץ שנעלער און שנעלער, ביז זיי זענען אנגעקו־מען אין א שטילען ארט, וואו קיינער פאהרט נישט דורך. דארט האט ער איהר געהייסען ארויסגעהען פון אויטאמאביל.

ער האט די פרוי צוגעפיהרט צו אנ׳ערטעל וואו עס איז געווען ריין. האט זי א נעם געטון אין די ארעמס און א ווארף געטון אויפ׳ן גראז...

דערנאכדעם האט זי גאך דעם פערגוואלדיגער געמוזט צוריקפיהרען אין שטאט אריין, ער איז געווען פונקט אזוי ערנסט ווי פריהער, האט מיט איהר קיין איין ווארט נישט גערעדט, און ווען זיי זענען אנגעקומען צו די ערשטע הייזער אין שטאט, איז ער ארויסגעשפרונגען פון אויטאמאביל און איז פערשוואונדען.

י. אבראמסאן

מען שיקט נישט וויפיל מען דארף און נישט וועלכע מען דארף אין דער יודישער אויטאנאמער געגענד

מאסקווע (יט״א) די פראגע וועגען דער צאהל און קוואליטעט פון די איבערוואנדערער פאר דער יודישער אויטאנאמער געגענד שטעהט ווידער אויף דער טאגעסארדנונג, אז איבערוואנדערער זענען פער־האן גענוג בעוויזט דער פאקט, וואס אין פערלויף פון פערגאנגענעם יאהר זענען אין דער יודישער אויטאנאמער געגענד געקומען פון זיך אליין, אהן שום ווערבירונג און אויף אייגענע הוצאות העכער צוויי טויזענד נפשות. דאגעגען פאר די ערשטע 6 חדשים הויאהר זענען נישט דערשיקט געווארען 580 נפשות (3750 אנשטאט 4330). די יודיש־סאוויעטישע פרעסע ווייזט אן, אז שולדיג אין דעם זענען די אר־גאניזאציעס פון „קאמזעט" און „אזעט" ווי אויך די ראיאנען און געגענטליכע אויספיהר־קאמיטעטען און שטאטישע סאוויעטען, וועלכע דארפען רע־אליזירען די איבערוואנדערונגס־פלענער. ווייטער ווערט שארף קריטיקירט יענע ארגאני־זאציעס, וואס בעמיהען זיך אויסצופילען דעם פלאן אויפן חשבון פון דער קוואליפיקאציע פון די אי־בערוואנדערער. אנשטאט בוי־ארבייטער, און וועל־כע די געגענט נויטיגט זיך שטארק, שיקט מען שניי־דער, שוסטער און אנדערע, אפי די צאהל זאל שטימען.

פערבאטען עפענטליך צו רעדען העברעאיש אין פראנקפורט

אפילו ענצעלנע העברעאישע אויסדרוקען זענען נישט דערלאזבאר

בערלין (יט״א) די געסטאפא אין פראנקפורט האט פערבאטען זיך צו בענוצען מיט דער העברע־אישער שפראך אויף עפענטליכע פערזאמלונגען. דער פערבאט בעציהט זיך אויך צו איינצעלנע זא־צען אדער אויסדרוקען, וועון זיי ווערען אפילו גלייך איבערזעצט אויף דייטש. אנ׳אויסנאהם ווערט גע־מאכט בלויז פאר אווענדען, וועו עס טרעפען זיך פערזאנען, וועלכע גרייטען זיך אויסצוּוואנדערען קיין א״י, פרי איינצואיבען זיך אין דער העברעאי־שער שפראך. די פערארדנונג איז גלייך אריין אין קראפט.

בלויז א דאנק דעם, וואס שטרייכער האט אויסגע־פלאסטערט פאר זיי דעם וועג. דער קאמף געגען יודען וועט דויערען אזוי לאנג, ווי זיי וועלען פער־בלייבען אין דייטשלאנד, די יודען־פראגע לאזט זיך נישט לעזען בלויז דורך געזעצען — האט פערענדיגט זיינע אויספיהרונגען דער יודען־פרעסער.

האנס הינקעל ווערט דיקטאטאר פון דער יודישער פרעסע אין דייטשלאנד

בערלין (יט״א) דער פערקויף פון די יודישע צייטונגען, וועלכע ערשיינען אין דייטשלאנד, אין די נאסען־קיאסקען איז שוין, ווי בעקאנט, פון לאנג פערבאטען. די יודישע צייטונגען קאנען ערהאלטען בלויז אבאנענטען.

אין צוזאמענהאנג מיט דער נייער כוואליע רדיפות אויף יודען, וואס ווערט ערווארט נאך דער אלימפיאדע, רעכענט מען זיך מיט דער מעגליכקייט, אז די פרייהייט פון דער יודישער פרעסע וועט נאך מעהר בעגרענעצט ווערען. די יודישע פרעסע זאל נעמליך אונטערגעווארפען ווערען דער קאנטראל פון קולטור־קאמיסאר האנס הינקעל, וועלכער האט איצט דעם אויפזיכט איבער דעם יודישען קולטור־בונד.

„ווער עס זעצט זיך מיט א יוד ביי איין טיש איז א פעררעטער"

די שטירמער־לייט זעצען פאר זייער ווילדע העצע

בערלין (יט״א) שטרייכערס שטורמפערטרעטער האלץ איז אין נירענבערג ארויסגעטרעטען מיט א רעדע, אין וועלכער ער האט געהעצט געגען יודען און ערקלערט, אז „ווער עס זעצט זיך מיט א יוד ביי איין טיש איז א פערטרעטער פון פאטערלאנד". די נירענבערגער געזעצען זענען מעגליך געווארען

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספעציעל־ארצט פאר מענער - שוועכע, וועגערישע און הויט־קראנקהייטען
טראוגוטא 9. טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—1 און פון 5—9 אווענט
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאג
פאר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען

ראדיא - ווינקעל

וואס טוט דער מיקראפאן בשעת דער זומערדיגער רוה־צייט?

זומער איז פון אייביג אן די צייט וואס יעדער ווארט אויף איהר, כדי צו קאנען האבען אביסעל מנוחה נאך א גאנץ יאהר שווערער ארבייט.

אויך דער ראדיא מיקראפאן לאזט זיך זומער ארויס, „אויף פריישע לופט": ער לאזט זיך אהין וואו עס קומען פאר ספארט־שפילען, ער מאכט אויך נישט ווייטע און ווייטע אויספלוגען איבער פוי־לען, כדי דעם ראדיא הערער צו פערשאפען וואס מעהר אטראקציאנעלע אוידיציעס.

דערביי דארף מען אבער וויסען אז יענע טראנס־מיסיעס וואס ווערען געמאכט אויסערהאלב דער סטודיא און זיי האבען אזא גרויסען בייפאל, זענען אבער זעהר טייער און אויך גאנץ קאמפליצירטע. דא מוז מען שוין טיילמאל האבען טעכנישע קאמ־פליצירטע איינריכטונגען און בעארבייט ווערען גאנץ גענוי. אהער דא קומט צו הילף דעם ראדיא־רעפארי־טער די גיכע ארייטמאציע און האט קענען אויפכאפ־פען די סאמע אינטערעסאנטסטע, טיילמאל איין־רע־דיגע מאמענטען, דעסגלייכען די פיהיגקייט פון גוט ארויסברענגען דאס אלץ פאר'ן הערער. אויף דער רעפארטער פערמאגט דאס אלץ, קאן די אודיטאריע אנקומען צום ראדיא־הערער אזוי אז מען זאל חשרפון הנאה האבען.

דער מיקראפאן וועלכער גיט אפ בעריכטען, האט היי־יאהר געהאט שוין א סך גרינגערע אויפגאבע, ווי אמאל, דאס איז צו פערדאנקען דעם טראנסמיסיע אויטאמאביל, וועמען וועלכען די ראדיא־הערער ווייסען שוין מסתמא. ער ארבייט ערשט קוים צוויי מא־נאטען און דאך האט ער צו פערצייכענען א גרויסען ערפאלג אויפן געביט פון מעלות און שנעלקייט פון זיינע טראנסמיסיעס. די אקטועלע אויפנאהמעס, וואס ער כאפט אויף, האבען געקענט רעפראדוצירט ווערען באלד און זעלבען טאג ווען זיי זענען פארגעקומען, כמעט א פאר שעה דערנאך און ביי דעם געבלי־בען ביי זייער גאנצער אקטועליטעט.

גרויס פערוואונדערונג האט ארויסגערופען ביי אלעמען, למשל, די טראנסמיסיע פון דער שרפה אויף ביעלאנסקא גאס. אזא טראנסמיסיע רופט זיך „פיל־מען דאס לעבען אויפן הייסען".

פערשטענדליך קאן מען דא נישט אויסרעכענען די אלע טראנסמיסיעס וואס זענען אלץ געווען במשך דעם היינטיגען זומער געצונג איז צו דערמאנען, אז אין פערלויף פון איין חודש יולי, זענען אין ראדיא־פראגראם אריין גאנצע 50 טראנסמיסיעס. אזא ציפער רעדט שוין גענוג פאר זיך, 50 טראנסמיסיעס זענען 50 פערשידענע אילוסטראציעס אינם פראגראם פון פוילישען ראדיא.

א צופאל צי „נביאות"?

אזא ידיעה ברענגען די אמעריקאנער צייטונגען: א שעה פריהער, איידער עס איז פארגעקומען די ערד־ציטערניש אין קאליפארניע, האט זיך צום דירעקטאר פון דער ראדיא סטאציע גערופען האליווד געמאלדען עפעס א פרוי, וואס האט אויסגעזעהען נישט ביי די קלארע געדאנקען, א זאג געטון עפעס אשטייק פון אפאקאליפסיס און געפאדערט מען זאל זי תיכף צולאזען צום מיקראפאן. אויף דער פראגע צו וואס טויג דאס איהר, האט זי געענטפערט, אז זי איז א נביאה׳טע, און זי האט נישט קיין איין רגע צייט צו פארהאן בהנמדיגע טענות. ווארום די וועלט שטעהט פאר א מורא׳דיגע סכנה! אומזיסט איז געווען דאס איינטענהן איהר אז דורכן ראדיא מאר מען נישט האבען אזעלכע ידיעות, וואס קענען מענשען אריינברענגען אין א פחד. האט זי, ווייזט אויס, דעם „מען טאר נישט" נישט פערשטאנען, נאר גענומען נאך מעהר צושטעהן, מען זאל זי שוין צו־לאזען, ווארום מען קען נאך ניצול ווערען. אבער אזוי ווי זי האט זיך פערהאלטען ווי א נישט נאר־מאלער מענש און אוועקגעשטויסען די אלע וועלכע האבען זי נישט צוגעלאזט צום מיקראפאן — האט מען זי געמוזט אוועקשטעהמען פון דארט מיט כוח.

די אלע געשרייען און יאמערען פון דער דאזיגער „נביאה׳טע" זענען גלייך ארויס אויף דער גאס. וואו עס געהען פערשידענערליי משגשען, דאס האט ארויס גערופען אנ׳אנגעלויף און באלד האט מען טענהמען זיך שפארען וועגען דעם, ווער ס׳איז דא גערעכט: צי די העלזעהערין, צי די ראדיא־סטאציע און אין איין רגע גיט זיך א העב אפ דער ערשטער מורא׳דיגער קנאק פון דער ערד־ציטערניש, וואס אט אט ברעכט זי אויס.

ערשט, וואס איז פארגעקומען דערנאך — ווייסט מען שוין גאנץ גוט פון די צייטונגען: געווען איז דאס א ערד־ציטערניש, וואס אזעלכע האט די וועלט נאך קיינמאל נישט געהאט איבערגעלעבט.

קאנפערענץ צווישען דעם סאוויעטישען אויסערן־מיניסטער ליטווינאוו און דעם ראש ישיבה „עץ־חיים" אין מאנטרע

ציריך (יט״א) דאס „אויראעליטישע וואכענ־בלאט פאר דער שווייץ" טיילט מיט, אז דער ראש ישיבה פון דער ישיבה „עץ חיים" אין מאנטרע, הרב אליהו באטשקא איז בזמן דער שלום־זיצונג פון דער ים־קאנפערענץ אין פאלאץ־האטעל אויפ־גענומען געווארען דורך דעם סאוויעטישען קאמי־סאר פאר אויסערע ענינים, ליטווינאוו. דער ראש־הישיבה האט זיך בעקלאגט פאר ליטווינאוון אויף די רעליגיעזע פערפאלגונגען אין ראטען־פערבאנד און איהם איבערגעגעבען א מעמאראנדום מיט א בקשה צו פערליכטערן דעם גורל פון די רבנים אין רוסלאנד.

אינם מעמאריאל ווערט אנגעוויזען, אז לויט די דערהאלטענע ידיעות מוזען די רבנים אין רוסלאנד צאהלען הויכע שטייערן (פון 500 ביז 1000 רו־בעל) און אין פאל פון נישט בעצאהלען, ווערען זיי גענומען צו צוואנגס־ארבייט, ווען אפילו זיי האבען נישט קיין שום הכנסות און בעקומען שוין נישט קיין שכירות פון די קהלות. ווייטער ווערט אינם מעמאריאל אנגעוויזען אויף די זארג פון די יודען צוליב די רעליגיעזע פערפאלגונגען אין רוסלאנד, און עס ווערט געבעטען צו ערלויבען די פרומע יו־דען אפצוהיטען די דינים פון דער תורה. דאדורך וועט דער ראטען־פערבאנד געבען דער וועלט א בייר־שפיל פון געוויסענס־פרייהייט און ווייזען א בולטן קאנטראסט צו די פערהעלטענישען אין היטלער־דייטשלאנד, וואו די פרייהייט פון געוויסען ווערט אונטערדריקט. צום סוף ווערט אינם מעמאריאל געבעטען, אז די רבנים, וואס ווילען עמיגרירען קיין א״י אדער אין אנדערע לענדער זאלען בעקומען די נויטיגע ערלויבענישען, נישט פאהרענדיג צו בע־צאהלען קיין הויכע אפצאהלונגען פאר א פאס.

ליטווינאוו האט דערויף געענטפערט, אז אין ראטען־פערבאנד זענען איצט נישט פערהאן קיין רע־ליגיעזע פערפאלגונגען. ער איז נישט קאמפעטענט זיך ארויסצוזאגען וועגען ענינים פון דער אינערלי־כער פאליטיק. ער האט אבער פערשפראכען צוצו־שיקען פון מאסקווע א תשובה אויף אלע בעריהרטע פראגען.

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

מיטוואך, 29 יולי
ד' מנחם אב תרצו

זון-אויפגאנג 3.56
זון-אונטערגאנג 7.28

לאדזער טעקסטיל-עקספארט ענטוויקעלט זיך גלייכצייטיג מיט דעם ענגלישען

קאנקורענץ-קאמף צווישען ענגלאנד, יאפאן און דייטשלאנד אויפ'ן נאהענטען מזרח

(אג) אין דער לעצטער צייט בעמערקט זיך אויף די מערק פון נאהענטען מזרח א איבערענדערונג אויפ'ן אימפארט געביט וואס האט א גרויסע בעדייטונג פאר דער פוילישער אינדוסטריע. די ביז־איצטיגע קאנקורענטען אויף יענע מערק ווערען עלי־מינירט, דאגעגען בעווייזען זיך נייע און נישט ווע־ניגער געפעהרליכע קאנקורענטען מיט וועלכע די פוילישער טעקסטיל־אימפארט מעג זיך רעכענען.

עס האנדעלט זיך וועגען דעם פערביסענעם קאנקורענץ קאמף צווישען ענגלאנד און יאפאן אויף די מערק פון נאהענטען מזרח, ווי אויך דאס בעווייזען זיך פון דייטשלאנד אויף די דאזיגע מערק סיי אין דער ראלע פון א עקספארטער ווי אויך פון א אימ־פארטער.

צוליב דער ענגלישער פאליטיק, וועלכע בע־איינפלוסט די רעגירונגען פון נאהענטען מזרח, זיי זאלען אנווענדען צאל בעגרענצונגען לגבי די יאפאנישע סחורות ווערט יאפאן ארויסגעשטופט פון די דאזיגע מערק. צוליב דעם אבער וואס די ענגלישע סחורות זענען פאר די פוילישע טעקסטיל סחורות נישט קיין געפעהרליכע קאנקורענץ, להיפוך מען האט אפט בעמערקט, אז גלייכצייטיג מיט דער ענטוויקלונג פון דעם ענגלישען עקספארט ענטווי־קעלט זיך גלייכצייטיג אויך דער לאדזער עקספארט, ווייל אין געוויסע צווייגען פון טעקסטיל עקספארט קויפען די ענגלישע עקספארט א־גאניזאציעס סחורות אין פוילען און פיהרען זי שפעטער ארויס אין די מעבר־לים לענדער, דערונטער אויך אויף די מערק פון נאהענטען מזרח.

די שטרייק-בעוועגונג אין לאדז

(א) דער שטרייק וואס איז אויסגעבראכען אין דער הענדשקע אינדוסטריע איז אין משך פון נעכטיגען טאג נישט פריינגעטרעטען קיין שום ענ־דערונג, קיינער פון די צדדים האט נישט פריינגע־טראגען א פארשלאג ווי אזוי צו ליקווידירען דעם שטרייק.

* * *

(א) אויף היינט איז געווארען בעשטימט א קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר מכוח ליק־ווידירען דעם אקופאציע שטרייק, וואס איז אויסגע־בראכען אין דער פירמע יערוזאלימסקא, לימא־נאווסקעגא 37.

* * *

(א) דער שטרייק אין דער וואטע פאבריק „לאפאווא" דויערט ווייטער, אויף היינט איז בע־שטימט א קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

* * *

(א) ווי בצוואוסט איז בשעת'ן געווארען בע־שטימט אנ'ארביטראזש-קאמיסיע. אין דער קאטאן-אינדוסטריע וועלכע זאל ערלעדיגען די סכסוכים, וואס זענען אויסגעבליבען נאכ'ן ליקווידירען דעם שטרייק.

אין שייכות דערמיט איז געלונגען צו קומען צו א פערשטענדיגונג און א גאנצע רייהע פראגען זענען נאך געבליבען צו ערלעדיגען 20 פראגען וועלכע זענען איבערגעשיקט געווארען צום ארבייטס-אינספעקטאר, מחמת די ארביטראזש-קאמיסיע האט נישט געקענט קומען צו א פערשטענדיגונג, און ווי מ'רעכענט וועט די טעג פערעפענטליכט ווערען די דעציזיע וועגען די פראגען.

* * *

(א) אויף דער קאנפערענץ, וואס איז נעכטען פארגעקומען ביים ארבייטס-אינספעקטאר, מכוח ליקווידירען דעם שטרייק אין דער פאבריק פון גאטספרוינד (6-טער שטרפיען 10) איז נישט געלונ־גען צו קומען צו א פערשטענדיגונג, מחמת די פאבריקאנטען האבען ערקלערט, אז זיי האבען איצט נישט קיין געלד, אויף צו ערלעדיגען די פערלעגענע חובות, נאר זיי וועלען עס טון אין די נאהענטסטע טעג. צוליב דעם דויערט דער שטרייק ווייטער.

* * *

(א) נעכטען איז פארגעקומען א קאנפערענץ ביים ארבייטס-אינספעקטאר, וועגען ליקווידירען דעם שטרייק אין דער זאקען-פאבריק „טראמפ" אל. 1 מאי 14. די ארבייטער האבען אויף דער קאנפערענץ ערקלערט, אז נישט קוקענדיג וואס די פירמע האט צוגעזאגט צו ערלעדיגען די לוינען נאך היינט, האבען זיי נישט איבערגעריסען דעם שטרייק און ערקלערט, אז זיי וועלען אזוי לאנג שטרייקען, ביז זיי וועלען בעקומען אויסגעצאהלט די לוינען.

גנבים און פאסער'ס פאר'ן געריכט

ווערען בעשולדיגט אין סיסטעמאטיש בעגנבענען די פאבריק פון י. ראסאלסקי און שותפים

(א) נעכטען זענען פאר'ן קרייז-געריכט געשטא־נען 12 פאסערס, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין קויפען גע'גנב'עטע שפאגאט פון דער פירמע י. ראסאלסקי אויף נאפיורקאווסקיעגא 12.

פון בעשולדיגונגס-אקט איז צו זעהען אט וואס:

אין פעברואר ה. י. האט דער לייטער פון רא־סאלסקיס פאבריק, יעזשי מאדעיסקי געמאלדען דער פאליציי, אז אויפ'ן מארק האט זיך בעוויזען שפאגאט און שנור, וואס שטאמען פון זייער פאבריק און ווע רען פערקויפט צו בעדייטענד נידריגערע פרייזען. נאך א לענגערע אבסערוואציע איז דער פאליציי געלונגען פעסטצושטעלען, אז יודעל וויסבערג און די ברודער יצחק און אהרן קוטנער האבען געשלא־סען יד אחת מיט די ארבייטער פון ראזאלסקי'ס פאבריק: טשעסלאוו קרופניצקי, יוזעף אווטשארעק, און איגנאץ בויאנאווסקי. די לעצטע האבען די סחורה ארויסגע'גנב'עט פון פאבריק עס פערקויפט צו וויסבערג'ן און די ברודער קוטנער, וועלכע האבען די סחורה פערקויפט אויף 10 פראצ. ביליגער.

מיט'ן פערקויף האבען זיך אויך פערנומען: משה לייב רייס, שייבא צימער און זלאטא צימער.

די פירמע שאצט אפ איהר שאדען אויף איבער 100,000 זל.

די בעשולדיגטע ארבייטער האבען זיך אויף דער געריכטס-פערהאנדלונג מודה געווען צו די גנבות, דאגעגען די איבריגע בעשולדיגטע האבען זיך נישט מודה געווען ערקלערענדיג: אז זיי האבען נישט געוואוסט, אז די סחורה שטאמט פון א גנבה.

היינט וועט ארויסגעטראגען ווערען דער אורטייל.

דערשאסען אויף טויט די עלטערן פון זיין „קאכאנקע"

צוליב דעם, וואס זיי האבען נישט געלאזט די טאכטער וואוינען מיט איהם

(א) אין דארף כאטש, קוילער קרייז האט זיך נעכטען אפגעשפילט א בלוטיגע טראגעדיע, וואס האט געקאסט דאס לעבען פון צוויי מענשען.

אין דערמאנטען דארף האט געוואוינט דאס עלטע פאר-פאלק רוזשניאקאווסקי. די לעצטע הא־בען נעהאט א חתונה-געהאטע טאכטער, וועלכע האט נישט געוואוינט מיט'ן מאן, נאר אנגעהאלטען בעציהונגען מיט'ן 34-יעהריגען יאן לאטא. פער־שטעהט זיך, אז די עלטערן האבען נישט געקענט צוזעהען די פיהרונג פון זייער טאכטער און צוליב וועלכען עס זענען אפט אויסגעבראכען מחלוקות צווישען די עלטערן און זייער נישט געזעצליכען „איידעם".

נעכטען איז לאטא אהיימגעקומען א טויט־שיכור'ער, ער איז צו צו דער טיר פון זיין קא־כאנקעס עלטערן און געוואלט אהין אריין, ווען ער האט געפונען די טיר צו, האט ער די טיר אויפגעבראכען און מיט א רעוואלווער אין האנד גענומען שיסען צום אלטען איבערגעשראקענעם פאר-פאלק וועלכע זענען אוועקגעפאלען בלוטיגע טויט אויפ'ן ארט.

דער מערדער איז ארעסטירט.

זיצונג פון קאלעגיום פון דער שטאט-פערוואלטונג

(א) היינט 10 פריה וועט אונטער'ן פארזיץ פון פרעזידענט גאדלעווסקי, פארקומען א זיצונג פון קאלעגיום פון דער שטאט-פערוואלטונג.

אויף דער טאג-ארדנונג געפינען זיך פאל־גענדע פונקטען: וועגען אויפבויען א הויז פאר דער סאציאלער פערזיכערונגס-אפטיילונג, רעמאנט פון הויז פון שטאטישען נאכט-אזיל אויף צמענ־טארנע 10, איינארדנען ווינדעס אין די הייזער. און א גאנצע רייה אדמיניסטראטיווע פראגען. אויך וועט ווערען בעהאנדעלט די פראגע וועגען אויפ־בויען א הויז פאר „פ. וו." און „וו. פ."

ארעסטען צוליב'ן „אנטי-מלחמה-טאג"

(א) פאליציי האט אדורכגעפיהרט רעוויזיעס און ארעסטירט עטליכע צעהנדליג פערזאן, צווישען די וואס ווערען פערדעכטיגט אין קאמוניזם. די ארע־סטען שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט'ן אנקומענדען 1. אויגוסט, ווי עס ווערען יאהר יעהרליך איינגע־ארדענט דער „אנטי מלחמה טאג".

בעלייכטען די גאסען אויף די פעריפעריעס

(א) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט אין די נאהענטסטע טעג זיך אנהויבען די ארבייטען צו איני־סטאלירען די גאסען אויף די פעריפעריעס מיט עלעקטרישע ליכט, אזוי אז נאך אויף הערבסט וועלען די גאסען שוין זיין בעלויכטען.

שווערע שטראפען

פאר איבערלאזען קינדער אויפ'ן גאס אהן השגחה

דער שטאט-סטאראסטע מעלדעט, אז די עלטערן, וואס וועלען איבערלאזען קינדער אויפ'ן גאס אהן אויפזיכט, וועלען צוגעצויגען ווערען צו אדמיניסטראטיווע פעראנטווארטליכקייט און וועלען ווערען שטרענג בעשטראפט.

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאסלעס

Piotrkowska 164 tel 114-20.

שטאט-טעאטער שרו-מיעסקא 15 טעלעפאן 101-16

נאך 6 גאסטשפילען

פון אונזער גרויסער קינסטלערין

אידא קאמינסקא

מיט איהר געקליבענעם אנסאמבל

אין ביזאנס סענסאציאנעלער פיעסע אין 4 אקטען

מאדאם X

א פענאמענאלער שפיל!

בעגייסטערונג ביז טרעהרען ביים פובליקום!

יעדער מוז די פארשטעלונג זעהען!

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון שטאט-טעאטער.

פערקלענערן די שטייערן פון ווייגען

וואס ווערען אויסגעארבייט אין לאנד

(א) דער גערטנער-פעראיין האט דורך דער פער־מיטלונג פון זיין צענטראל פעראיין אריינגעטרא־גען א צירקולאר אין פינאנס-מיניסטעריום, וועגען פערקלענערען דעם אבצאהל פון ווייגען, וואס ווערט אויסגעארבייט אין פוילען, אזוי לגבי זאל אויף א ליטער ווייגמרויבען ווייך יעדע פעקל געצאהלט דער שטייער א י. 10 גראשען און פון ראזשינקעס אויף 6 גראשען.

די אינטערפעלאנטען ווייזען אן, אז די הנחה וואלט גורם געווען צו דער פערקלענערונג פון אימפארט פון אויסלענדישע ווייגען.

קיין ארץ-ישראל

גרופענווייז און אינדיווידועל.

ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.

פינקטליכע בעהאנדלונג.

אויספלוג קיין

יוגאסלאוויע און אונגארן

אויסלענדישע הנחה-און קורציט-פעסער.

פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"

אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.

ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען

אינפארמאציעס ערטיילט

דאס יודישע רייזע-ביורא

Union Lloyd

Piotrkowska 42, tel. 107-87.

ווען קען מען גניסען פון שטייער-הנחות

צירקולאר פון שטייער-קאמער צו די שטייער-אמטען

(א) די שטייער-קאמער, האט אויפ'ן יסוד פון די בעקומענע צירקולארען ארויסגעשיקט צו די אינטערעסירענדע אמטען אינסטרוקציעס. לויט וועל־כען עס ווערען פעסטגעשטעלט, ווער און ווען קען מען גניסען פון שטייער הנחות פאר נײ-געבויטע הייזער, עווענטועל פאר „נאד-בודובקעס".

„סטרוזשעס" אינטערווענירען ביים סטאראסטע

מכוח די פאסען-רעדוקציעס

(א) א ספעציעלע דעלעגאציע פון „סטרוזשעס" פעראיין האט אינטערווענירט ביים סטאראסטע מכוח דער מאסען רעדוקציע פון די הויז-וועכטער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט וועט די טעג פאר־קומען א קאנפערענץ מיט די פארשטעהער פון סטרוזשעס און הויז-בעזיצער פעראיין מכוח ליקווי־דירען דעם סכסוך, צוליב וועלכען ס'איז געשעהן די מאסען-רעדוקציעס.

פרעמיער גענעראל סלאוואי-סקלאדקאווסקי

אויף אנ'אינספעקציע אין קאליש

(א) נעכטען 5 א זייגער פארטאג'ס איז קיין קאליש געקומען צו פאהרען מיט א טאקסובקע, דער פרעמיער גענעראל סלאוואי סקלאדקאווסקי, נאכ'ן אדורכפיהרען אנ'אינספעקציע איז דער פרעמיער צוריקגעפאהרען אין דער ריכטונג קיין ווארשא:

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(א) דעם 14-טען אויגוסט וועט אין לאקאל פעטריקאווער 165) אנהויבען אמטירען די צוגאב-פא־באר-קאמיסיע, צו וועלכער עס דארפען זיך שטע־לען די פאבאראוצעס פון יאהרגאנג 1915. צושטע־לען דארפען זיך די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון די 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמי־סאריאטען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען:

סאהאנע (לימאנאווסקיעגא 80); טראוקאווסקי (בזשעזשינער 56); קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15); ראזענבלום (שרודמיעסקא 21); בארטאשעווסקי (פיעטריקאווער 95); טשינסקי (ראקאטשינסקי 53); סוואר־טשינסקי (קאנטנא 54); שיניעצקא זשגאור־סקא 59).

Dr. med. **H. LUBICZ**

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32

עמפאנגס-שעה'ן 10-8, 2-12 און 5-8 אווענד

טעאַטער „ראָזמאַיטאָ[illegible]שי"
דיר. דוד צעלמייסטער.
„דער גאַסטען=זינגער"
מאָרגען, דאָנערשטאָג ווערט צום לעצטען מאָל געגעבען „אַ חתונה אין שטעטעל".

גאַסטשפּילען פון פּסח'קע בורשטיין
היינט, מיטוואָך, 9.15 אָוונט
מיט'ן אַנטייל פון: נאַדיאַ קאַרעני, יעקב פישער און די ניי-אַנגאַזשירטע שוישפּילערין בערטאַ ליטווינאַ
און אַ געקליבענער אַנסאַמבל.
דיר. דוד בייגעלמאַן.
אַכטונג! דאָס טעאַטער איז ספּעציעל ווענטילירט.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

דעם זוהנ'ס נקמה

טראַגעדיע און פאַמיליען-פלאָנטער מיט שפּאַנענדע פּאַסירונגען, וואָס האָט זיך אָנגעהויבען אין לאָדז און פאַרענדיגט אין אַמעריקא

— 7 —

מיר ברענגען איצט די פאָרזעצונג פון דער סענסאַציאָנעלער געשיכטע, וואָס האָט אין אָנהויב געטראָגען דעם נאָמען „זי האָט נישט געוואָלט ווערען זיין כלה האָט ער חתונה געהאַט מיט איהר שוועגערין צוליב נקמה".

דער סוף פון דער געשיכטע טראָגט ווי מען זעהט אַנ'אַנדערען נאָמען.

מרים'ס טאָכטער פאַרליבט זיך אין משה'לען און באָריס טרייבט זי אַרויס

חנה'ס טויט האָט געענדערט באָריסעס בעשלוס צוזעקצופּאַהחען אין אַ ווייטען לאַנד. ער האָט איצט זיך אָפּגעזאָגט ווייטער מיט די פּיזנעס און האָט אַביסעל מעהר געשאָנקען צייט צו זיין קינד משה'לע.

מרים פלעגט אַריינקומען פון צייט צו צייט און זיך אינטערעסירט מיט דער ווירטשאַפט און מיט'ן קינד. זעלדע איז אָבער אַליין געווען די גאַנצע באַלעבאָסטע פון הויז.

זעלדעס טאָכטער פּעסיע, וועלכע האָט זיך אויך אויפגעצויגען אין דעם הויז, איז אויסגעוואַקסען אַ שעהן מיידעל. נאָר משה'לע האָט געוואַוסט, אַז זי איז די טאָכטער פון דער דינסט, און ער האָט זיך געהאַלטען פון איהר פון ווייטען.

הערנאָך האָט ער אויף זיין קינדישען שטייגער שטאַרק ליב געהאַט פון זיין קינדהייט אָן, זיין קינ'זינע פּערעלע און זי האָט איהם אויך ליב געהאַט

אויף רעמזועלפען שטיינער.

עס האָט אויסגעבראָכען די מלחמה. לאָדז איז געווען זעקס וואָכען בעלאַגערט פון די דייטשען, וועלכע האָבען איינגענומען די שטאָט. שפּעטער האָט זיך אין שטאָט אָנגעהויבען אַ הונגער, ווייל די דייטשען האָבען אַרויסגעפיהרט קיין דייטשלאַנד אַלע שפּייזען און אַלע בהמות. די קינדער זענען געגאַנגען אין גימנאַזיום און מרים האָט געראַטען איהר טאָכטער פּערעלע, אַז זי זאָל טון דאָס, וואָס די האָט אַמאָל געטאָן אין דער יוגענד: זי זאָל זיך אויך לערנען בוכהאַלטעריע און פּערעלע האָט זי געפאָלגט.

ביים סוף פון דער מלחמה, אין יאָהר 1918, זענען שוין משה'לע און פּערעלע געווען אין 18-טען יאָהר. זייער קינדערישע ליבשאַפט איז געוואָרען אַנ'אמת'ע ליבע פון דערוואַקסענע יונגע מענשען.

יאָ, זיי האָבען זיך געליבט, אָבער משה'לע האָט מורא געהאַט פאַר זיין פאָטער און זיך געהיטען, אַז דער פאָטער זאָל נישט אויסגעפינען וועגען זיין ליבע. ער האָט געוואוסט פון אַלץ, וואָס עס איז פאַר געקומען צווישען דער מוהמע מרים מיט'ן טאַטען און ער האָט מעציטערט, אַז זיין פאָטער זאָל איהם נישט אַמאָל וועלען פאַרשטערען זיין גליק.

אָבער אין באָריסעס הויז איז געווען נאָך אַ פערליבטע פּערזאָן. דאָס איז געווען פּעסיע. אַלס דער דינסטס טאָכטער האָט זי געטעסען מיט דער מוטער אין קיך און געטאָן אין הויז פאַרשידענע אַרבייטען, ווי עס טוט געוועהנליך אַ דינסט, ווייל זעלדע איז שוין געווען שוואַך און קראַנק. פּעסיע פלעגט דעריבער וואַשען די פּאָדלאָגע, רייבען דאָס געשירר, וואַשען וועש און אויפראַמען דאָס הויז. דאָס האַרץ ווייסט אָבער נישט פון קיין אונטערשיד צווישען דינסט און באַלעבאָס, און פּעסיע האָט זיך מיט'ן גאַנצען האַרץ פאַרליבט אין משה'לען, מיט וועלכען זי האָט זיך אויפגעצויגען פון קינדהייט אָן.

נאָכדעם ווי די דייטשען זענען אַוועק פון לאָדז, אין מיטען נאָוועמבער 1918, באַלד נאָכן וואַפען-שטילשטאַנד, ווען די וועגען האָבען זיך צוריק געעפענט, האָבען משה'לע און פּערעלע בעטראַכט, וואָס זיי זאָלען טון. אַזוי ווי לאָדז איז געווען אַנ'אויסגעשפּילטע שטאָט און אין וואַרשע האָט דער האַנדעל געבליהט, האָבען זיי בעשלאָסען, אַז זיי וועלען חתונה האָבען און זיך בעזעצען אין וואַרשע.

שבת פאַרנאַכט האָבען משה'לע און פּערעלע זיך גענומען רעדען מיט טאַטע'ן. משה'לע האָט אָנגעהויבען:

— פּאַפּאַ, איך וויל דיר עפּעס זאָגען.

— וואָס? — האָט באָריס זיי ביין אָנגעקוקט.

— איך און פּערעלע האָבען זיך אָפּגערעדט...

— וואָס האָט איהר זיך אָפּגערעדט? — האָט באָריס זיי שטרענג געפרעגט.

— אַז מיר זאָלען הייראַטען און... — האָט משה'לע שוין געשטאַמעלט.

— וואָס? הייראַטען? דו מיט איהר? מיט דער שלעפּערקע פון באַלוט? ניין! קיינמאָל און דער וועלט טישט! ניין! דאָס ווער נישט זיין!

— אָבער זי איז דאָך מיין קוזינע? — האָט משה'לע פּראָטעסטירט.

— איז עס נאָר צו בעדויערן! — האָט באָריס געענטפערט.

— אָבער מיין מוהמע וואוינט דאָך אויך אין באַלוט און דער זיידע אויך. וואָס איז דער מעהר מיט באַלוט? זענען זיי דען נישט פונקט אַזעלכע מענשען ווי מיר?

— ניין! דו וועסט מיט איהר פּישט הייראַטען! איך וויל זי מעהר נישט זעהן! זאָל זי נעהן צו איהר באַלוטער מאַמען אַרויס פון מיין הויז! — האָט ער אַ געשריי געטאָן צו פּערעלען.)

פּערעלע איז אַרויסגעלאָפען אַ דערשראָקענע.

משה'לע האָט געהאַט דעם פאָטערס טעמפּעראַמענט און ער איז געוואָרען אַנ'אָנגעצונדענער פון כעס און ער האָט זיך צעשריגען:

— וואָס האָסטו געטון! פאַרוואָס האָסטו בעליידיגט מיין כלה? פּערעלע איז מיין געליבטע און איך וועל מיט איהר הייראַטען צי דו וועסט וועלען, צי נישט.

באָריס האָט אָבער געטענט שרייען: בעסער ווי משה'לע און ער האָט איהם אָפּגעענטפערט:

— הער אויס זוהן מיינער, דאָס וועט נישט געשעהן, וועהן אפילו דער הימעל זאָל צו דער ערד פאַלען! איך וויל מעהר נישט האָבען צו טון מיט דער משפּחה. שוין גענוג, אַז כ'האָב מיך אַריינגעפּלאָנטערט מיט זיי! איך וויל נישט מעהר האָבען צו טון מיט לעווין'ס טעכטער.

משה'לע האָט אַ ווילדע געשוויגען און דערנאָך זיך אָנגערופען:

— אויב דו ווילסט נישט לעווין'ס טעכטער, וועל איך נעמען אַנ'ערנשטע!

אָבער עס האָט נישט לאַנג געדויערט און מרים האָט זיך אַריינגעלאָזט צו זיי מיט אַ געשריי:

— ווי האָסטו געוואַגט צו בעליידיגען מיין קינד? די באַלוטער געפעלען דיר נישט? זעהר נאָר דעם אַריסטאָקראַט! דו ווייסט דאָך, אַז אַט די באַלוטערין (אָנווייזענדיג אויף זיך) האָט גאָר דיך נישט געוואָלט! איך וויל דיך מעהר נישט קענען אין אויך נישט דיין זוהן! איך וועל די טיר מיט איהם אויסהאַקען אויב איך וועל איהם זעהן ביי מיר!

(ווייטער — מאָרגען).

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

גוט מאָרגען!

האַנדי!.. האַנדי!..

שאַכערס וועלען מוזען פיהרען רעגיס־טערביכער, יעדען קונה פאַרשרייבען דעם נאָמען און אַדרעס.

(פון דער כראָניק)

— נו, וואָס זאָגט איהר איצט, האַ? אַז מ'לעבט דערלעבט מען אַלץ, וואָלט איהר געגלויבט, אַז שאַכער'ס, אַטאַ די וואָס געהען אַרום איבער די הויפען און זינגען אויס דאָס בעקאַנטע לידעל:

— אַ—ל—ט—ו—אַ—ר—ג ק—וֹ—ף אַ—י—ך!

אַלטע שיך, אַלטע קאַלאָשען, קאַפּעלושען, הויזן, מאַ־טראַצן — אַ—ל—ט—ו—אַ—ר—ג!

אָדער דאָס לידעל:

— האַנדי... האַנדי... האַנדי... אַז אַטאַ די דאָ־זיגע „קופּציס" וועלען דאַרפען פיהרען ביכער פונקט ווי פאָזנאַנסקי, אשר קאָהן, אייטינגאָן און אַנדערע „שאַכערס"..

יאָ, רבותי, אַז מ'לעבט דערלעבט מען אַלץ, אט וועלען אונזערע שאַכער'ס זיין מיט פאָזנאַנסקין און אשר קאָנ'ען גלייך, פאָזנאַנסקי פיהרט ביכער און דער שאַכער אויך.

פון איצט אָן וועט דער שאַכער-האַנדי אַזוי צוגעהן:

— פעטער, וויפיל גיט איהר פאַר די פּאָר אַלטע הויזען?

— פאַר די הויזען מיט די לעכער אַלץ דאָ־טעק גיב איך אַ האַלבען גילדען.

— ווייניג, 80 גראָשען.

— 60 נעמט איהר?

— אַ סוף. מאַכען אַ פּאַטשאַנטעק.

— נו, איצט, איידער מיר שליסען אָפּ די טראַנזאַקציע, וועט איהר אַזוי גוט זיין ווייזען אייער פּאַס.

— ווי הייסט איהר?

— וואו וואוינט איהר?

— ווי אַלט?

— פאַרהייראַט?

— וויפיל קינדער?

— אַ פּאַטענט האָט איהר?

— זענט איהר שוין אַמאָל געווען בעשטראָפט און פאַר וועלכען חטא?

— האָט איהר ליב קאַרטאָפעל מיט שטשאַוו־באָרשט?

נאָך דעם אויסלערנען מירצן וועט דער שאַכער אַלץ פאַרשרייבען גענוי און דייטליך אין זיין רעגיסטער־בוך און דאָס „געשעפט" איז געמאַכט. דער שאַכער בעקומט די „פשעזראָטשיסטע" הויזען און דער מוכר בעקומט דאָס „קאַפּיטאַל"...

דאָס אייגענע וועט זיין מיט אַ פּאָר אַלטע שיך, אַלטע קאַלאָשען, אַנ'אַלטען טשייניק. יעדע „טראַנזאַקציע" וועט פאַרשריבען ווערען אין רע־גיסטער־בוך — לייטיש.

יאָ, רבותי, מ'דאַרף נאָר בעטען אויף יאָהרען. דאָס איבריגע קומט שוין אַליין. נו, וואָלט איהר, שאַכער'ס, געגלויבט, אַז איהר וועט שטעהן גלייך מיט פאָזנאַנסקי'ן, אשר קאָנ'ען און אייטינגאָ'ען?

אַב—נעק

ר. איזראַעל

אויסגעליטערטע נשמות

סענסאַציאָנעל שפּאַנענדער ראָמאַן פון יודישען לעבען

85

— אייפערזוכט? האָט ראַוואָסקי זיך געטראַכט, איך בין אייפערזיכטיג, דאָס איז מעגליך, סאָניע איז פאַר מיר מעהר נישט קיין פרעמדער מענש, זי איז נישט מעהר פאַר מיר קיין פּשוטע בעקאַנטע אָדער אַ פריינדין, זי איז פיל מעהר, איך ווייס אַז איך בין פאַרליבט, און אויף דעם אופן, אַז איך שטעל זיך גאָרנישט פאָר, אַז איך זאָל קאָנען רעזיגנירען פון קאַמף צו בעזיצען סאָניען.

— אָבער פאַרוואָס בין איך אייפערזיכטיג? האָט ראַוואָסקי ווייטער געטראַכט, כ'קען דאָך זיך נישט פאָרשטעלען, אַז סאָניע איז פאַרליבט אין דעם ישיבה בחור פישעל, אין דעם פּשוטען נאַאי־ווען יונגעל. וועלכען איך האָב געזעהען אין טורמע, ס'וואָלט געווען אוממעגליכסטען זיך אַדורכצורעדען מיט איהר אָפען און קלאָהר און נישט מאַכען קיין סוד פון זיינע געפיהלען.

— ווי איך זעה, האָט ראַוואָסקי געזאָגט, זענט איהר נישט גלייכגילטיג צו דעם דאָזיגען ישיבה בחור, פישעל איהר פאַרנעהמט זיך מיט זיין גורל אפילו דעמאָלט ווען דאָס איז אינגאַנצען איבריג, וואָס האָט איהר זיך דאָ צו וואונדערען, וואָס איז דאָ צו העלפען דעם דאָזיגען פישעל? ער איז פּשוט ערגיץ אַוועקגעפאָהרען מיט דעם הסכם פון זיין פאָטער און דאָס איז אַלץ.

סאָניע האָט זיך געפיהלט בעליידיגט פון דעם טאָן, מיט וועלכען ראַוואָסקי האָט גערעדט און וועגען דעם אופן פון רעדען וועגען איהר בעציהונג צו פישלען.

— איך וועל מיט אייך מעהר וועגען דעם נישט רעדען, האָט סאָניע געזאָגט, און וועגען מיינע בעציהונגען צו איהם, צי איך בין גלייכגילטיג צי נישט, דאַרף איך אייך קיין חשבון נישט אָפּ־געבען.

— איהר האָט זיך בעליידיגט פרייליין זאַמער־פעלד? איך האָב נישט געהאַט אין זינען אייך צו בעליידיגען. זייט מיר מוחל, אָבער איצט מוז איך אייך זאָגען דעם גאַנצען אמת, איך קען נישט מעהר מיך פייניגען, ס'איז אוממעגליך פאַר מיר איבער־צוטראָגען די אינערליכע ליידען און צו טראָגען ביי זיך אין האַרצען דעם דאָזיגען סוד, וועלכען מ'קען אויסזאָגען נאָר פאַר אייך אַליין. אויב מיינע ווערטער האָבען ווירקליך אייך בעליידיגט, בין איך דערפיי נישט שולדיג, איך בין אייפערזיכטיג אויף אייך, שרעקליך אייפערזיכטיג.

סאָניע האָט אָנגעמאָסטען ראַוואָסקין פון קאָפּ ביז פיס, זי האָט זעהר גוט פאַרשטאַנען וואָס עס שטעקט אין די ווערטער, אַז ער איז אייפערזיכטיג, דאָס איז געווען גלייך צו דעם ווי ער וואָלט געווען געזאָגט — איך ליב דיך, זי האָט נישט געפינען קיין ווערטער איהם צו ענטפערען און אַנשטאָט אַנ'ענטפער האָט זי נאָר געוואָרפען אַ בליק אויף ראַוואָסקין, אַ בליק פול מיט אויסדרוק, וועלכער האָט געגעבען האָפנונג און געקענט דינען אַלס הסכמה דערויף וואָס דער אַדוואָקאַט האָט געזאָגט.

ראַוואָסקי האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנד צו סאָניען, וועלכע האָט די האַנד אָנגענומען, גע־דריקט זי פעסטער ווי געוועהנליך און זי געהאַלטען לענגער ווי שטענדיג ביידע הערצער און ביידע נשמות האָבען זיך פאַרשטאַנען. ביידען אָבער האָ־בען געוועהלט די באַנאַלע ווערטער, וועלכע מע־בעקומט געוועהנליך אַרויס פון זיך אין אַזעלכע מאָמענטען, ביידע האָבען געוואָלט אויסמיידען די באַנאַלע סצענעס. וועלכע קומען פאָר אין אַזעלכע פאַלען. דערצו זענען ביידע געווען ווירקליך זעהר נאַאיוו, ביז איצט האָט נאָך ראַוואָסקי אין זיין לעבען נישט גערעדט אויף דעם אופן צו אַ פרוי, קיינמאָל האָט איהם אַזוי שטאַרק נישט געצויגען צו אַ פרוי, קיינמאָל האָט ער אפילו קיין עהנליכע גע־פיהלען נישט געהאַט, דאַסזעלבע איז געווען מיט סאָניען, ס'דוכט זיך, אַז נישט נאָר וואָס זי האָט ביז איצט נאָך קיינמאָל נישט גערעדט אויף דעם אופן צו אַ מאַן, האָט אפילו נאָך קיינמאָל נישט געטראַכט אַזוי וועגען אַ מאַן ווי וועגען ראַוואָסקי.

די ערשטע צייטען ווען זי האָט געטראַכט וועגען ראַוואָסקין, האָט סאָניע געמיינט, אַז דאָס זענען זינ־דיגע געדאַנקען, אַז מ'דאַרף זיי יאָגען און טרייבען פון זיך, איצט האָט זי אָבער דערפיהלט, אַז די דאָזיגע געדאַנקען וועגען ראַוואָסקין זענען געווען פיינליכע און ערהאַבענע, אַז דאָס רופט מען אין די ביכלעך אין אויך אין לעבען — ליבע.

זיי ביידע זענען אָבער נאָך געווען אַזוי נאַ־איוו, אַז זיי האָבען אפילו וועגען דער ליבע, וועל־כע האָט איצט אָנגעפילט זייערע ביידענס הערצער, נישט געוואָלט רעדען.

ראַוואָסקי האָט זיך געכאַפּט, אז ער האָט נישט גוט געטון ווען ער האָט אויף דעם אופן גע־רעדט וועגען סאָניעס בעציהונג צו פישלען און האָט געוואָלט אויף וואָס פאַרא אופן פאַרבע־כערען דעם בעגאַנגענעם פעהלער.

—פונדעסטוועגען, האָט דער אַדוואָקאַט גע־זאָגט, אויב ס'וואָלט געווען אַ נויטיגקייט יאָלט מען געקענט עפּיס טון וועגען דעם געהיימניש־פולען פאַרשוואונדען ווערען פון דעם יונגערמאַן.

סאָניע האָט שוין געהאַט פאַרגעסען וועגען דעם ווי אַזוי ראַוואָסקי האָט פריהער מיט איהר גע־רעדט וועגען דעם דאָזיגען ענין און האָט גע־ענטפערט.

— נאַטירליך האַלט איך, אַז ס'איז פאַרהאַן אַ נויטווענדיגקייט דערצו, איך קען גוט אונזער שטעטעל, אַלע מנהגים און לעבענסאַרטען און איך האַלט, אַז דאָסמאָל איז געשעהן עפּיס אוי־סערגעוועהנליכעס, ס'איז נישט מעגליך, אַז דאָס זאָל זיך אַזוי אַ געוועהנליכע טאָג-טעגליכע זאַך. וואָס שייך דאָס אויפפיהרען זיך דעם אַלטען רב, איז דאָס נישט קיין שום שווער אָפּשרעקען אָדער איהם עפּיס איינרעדען אַזעלכעס צוליב וואָס ער קען נישט און וויל נישט רעדען.

— סאָניע, האָט ראַוואָסקי געזאָגט, איך זאָג אייך צו, אַז איך וועל זיך פאַרנעהמען מיט דעם ענין און וואָס איך וועל נאָר קענען טון וועל איך טון, מיר דוכט זיך, אַז דער ענין שטעלט זיך פאָר נישט אַזוי שרעקליך ווי איהר מיינט דאָס, יעדענ־פאַלס וועל איך זיך בעמיהען דאָס אויפצוקלעהרען, כדי איהר זאָלט זיך בערוהיגען

— איך דאַנק אייך, ראַוואָסקי, אָבער איך פאַר־זיכער אייך, אַז איהר וועט זיך איבערצייגען דערין, אַז דאַמאָל בין איך גערעכט, הינטער דעם פאַר־שוואונדען ווערען פון דוד'ן, שטעקט עפּיס אַ געהיימנישפולער ענין, הגם קיינער אין שטעטעל ווייסט נישט וואָס איז פאָרגעקומען זענען דאָך אַלע דערין איבערצייגט, אַז געוועהנליך איז עס נישט דאָס קען מען נישט אַרויסזאָגען מיט ווערטער. דאָס איז געפיהל, איהר קענט דאָך דאָס שפּריכ־וואָרט; די שטים פון פאָלק, איז די שטים פון גאָט.

(המשך קומט)

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאָלג. טעג!
— I —
„PIOTRUS"
מיט דער באַריהמטער
FRANCISZKA GAAL
— II —
„BENGALI"
מיט GARRY COOPER
אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג.

פארק
Helenów
טעל. 209-32

שבת. דעם 1־טען אויגוסט ד. י.
7 א זייגער אווענד
איינציגער קאנצערט
פאר'ן אפפאהרען קיין אמעריקא—פון
CHÓR DANA
מיט'ן אנטייל פון די בעריימטע זינגערס
MIECZYSŁAW FOGG
I ADAM WYSOCKI
אין א נייעם נאך נישט געהערטען אין לאדז פראגראם. איינטריט אין פארק 2 נאכמ., וואו ס'וועט קאנצערטירען דער סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ס. פיעטרושקא. איינטריט 1.09 זל. ווי אויך ספעציעלע פלעצער 2.20 זל. פערקויפט די קאסע פון העלענאוו. הנחה־בילעטען אין פארפערקויף צום פרייז פון 75 גר. פערקויפט די קאסע פון העלענאוו און טערקישע צוקערניע (פיעטריקאווער 12)

„יודישער געזעלשאפטליך־ווירטשאפטליכער פראנט"

אזא וואהל־קאמיטעט איז נעכטען געשאפען געווארען

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון א גאנצער רייה יודיש־ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס געווידמעט די וואהלען צום שטאט־ראט. אין דער זיצונג האבען אנטיילגענומען די יודישע אינדוסטריעלער, סוחרים און עטליכע קליינהענדלער־פאראיינען.

נאך א דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א וואהל־בלאק אונטערן נאמען „יודישער געזעלשאפטליך־ווירטשאפטליכער פראנט".

די בעראטונג האט זיך ארויסגעזאגט פאר אן איינהייטליכער ליסטע פון גאנצען יודישען ביר־גערטום און צו דעם צוועק איז בעשלאסען געווא־רען צו קומען אין קאנטאקט מיט די יודישע פאר־טייען און ריכטונגען.

* * *

פ.פ.ס. האט שוין קאנסטיטואירט איהר הויפט־וואהל־קאמיטעט צו די שטאט־ראט וואהלען. איצט וועלען געשאפען ווערען די קרייז־קאמיטעטען און פאבריקס־קאמיטעטען.

* * *

נעכטען האט זיך אויך קאנסטיטואירט דער וואהל־קאמיטעט פון דער סאנאציע אונטער'ן פארזיץ פון דעם .וואדאווסקי.

בעזוך פון יצחק גרינבוים אין לאדז

אפגעלייגט אויף די קומענדיגע וואך

צוליב די איבונגען געגען לופט און גאז־אנגריפען, וואס הויבען זיך אן היינטיגען דאנער־שטאג אין אונזער שטאט, האט דער רעפעראט פון יצחק גרינבוים, וואס האט געזאלט פאר־קומען אין פילהארמאניע־זאל, געמוזט אפגעלייגט ווערען אויף דער קומענדער וואך. דער גענויער טערמין פון בעזוך פון ה' גרינבוים אין לאדז וועט בעשטימט ווערען אין די נאהענטסטע טעג.

אפקלאנגען פון מארד אויף לימאנאווסקיעגא גאס

די מערדער זענען ארעסטירט

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט. איז בעת א בלוטיגע געשלעג אויף מעסער'ס געפאלען טויט אוים'ן ארט דער 21־יעהריגער טאדעאוש סקאנקא, אויך איז פערוואונדעט געווארען הענריק קאשינסקי, וועמען מ'האט שפעטער אפגעפיהרט אין 10־טען קאמיסאריאט.

די אדורכגעפיהרטע אויספארשונג האט פעסט־געשטעלט אז די מערדער פון סקאנקאן זענען: הענריק קאשענסקי און יוליוש ווענטלאנד. ביידע זענען איינגעזעצט געווארען צום רשות פון אויס־פארשונגס־ריכטער.

א שכור, וואס נעמט האקען שויבען

און א משוגענער. וואס דעמאלירט זיין אייגענע וואוינונג

(א) יאן קנאפ, איז זיך נעכטען אהיימגע־נענגען א טויט־שיכור'ער, גייהענדיג האט ער זיך צונג זונגען, צוגעשפילט און צוגעפייפען — וואלט דאס קיינעם טאקע נישט געארט — איז אבער קנאפ אריין אין עקסטאז און גענומען האקען שויבען. ער האט אזוי לאנג געהאקט די שויבען, ביז ער האט זיך איבערגעשניטען די אדערן פון די הענד, אז מ'האט געמוזט ארויסרופען די גיכע הילף, וועל־כע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(א) אויף קראקוס־גאס האט בעקומען א משוגעים־אנפאל אנטאני קראשינסקי. וועלכער האט גענומען דעמאלירען זיין אייגענע שטוב. נאכ'ן ערטיילען איהם די ערשטע הילף איז ער אפגע־פיהרט געווארען אין שפיטאל.

וועגען נייעם באסיין אין קאנסטאנטין

(בריף אין רעדאקציע)

ח' רעדאקציע!

מיר בעטען צו געבען פלאץ אין אייער ח' ציימונג פאר פאלגענדע פעסטשטעלונג, פאר וועל־כען מיר דאנקען פאראויס.

די טעג האט זיך אין „נייעם פאלקסבלאט" בעוויזען א נאטיץ, אז די פערוואלטונג פון אונזער פעראיין זאל מכלומרשט האבען אנגענומען א בע־שלוס, נישט צוצולאזען יודען צו בעניצען פון דעם נייע־צרעפענעטען באסיין ביי אונזער ארגאניזאציע אין קאנסטאנטין.

אין שייכות מיט דער דאזיגער נאטיץ טיילען מיר מיט, אז אזא בעשלוס איז נישט אנגענומען געווארען. נאך מעהר דערפאר, וואס דער באסיין איז אפגעגעבען געווארען צום עפענטליכען גע־ברויך זונטאג, דעם 26־טען יולי ד. י. דערביי האט ביי דער פייערליכער דערעפנונג אונזער פער־וואלטונגס־מיטגליד, געוו. פרעזעס ה' פריזע אונ־טערגעשטראכען, אז פון דעם באסיין קענען גע־ניסען אלע בירגער, נישט נאר פון קאנסטאנטין, נאר אויך פון די שכנות'דיגע שטעט.

פון דעם איז צו זעהען, אז די דערמאהנטע נאטיץ דארף נישט בעטראכט ווערען ווי אלס פאקט. גלייכצייטיג ברענגען מיר אין דער עפענטליכקייט אז עס איז אונז ליב יעדער, וועלכער וויל בעזוכען אונזער באסיין.

פעראיין פון די דייטשע שיצען־ברידער אין קאנסטאנטין.
פאר'ן פרעזעס: **א. האפמאן**
וויצע־בירגערמייסטער פון קאנסטאנטין.
פאר'ן סעקרעטאר — **א. פריזע.**

טשעכאטשינעק אנ'אייראפעאיש קור־ארט

טשעכאטשינעק ליגט נעבען דער ווייסל ארומ־גערינגעלט מיט געדיכטע סאסנאווע־וועלדער אויף א הויך פון 46 מעטער. דאס איז דאס איינציגע קור־ארט אויף דער פוילישער ערד, וואס פער־מאגט ווארימע מינעראל־קוואלען מיט א נאטור־ווארימקייט פון 36,8 צ. אויך האט עס א גרויסע צאהל ראדיום, וואס שלאגט פון דער טיפעניש פון 1300 מעטער און גיט אין משך פון א שעה איבער 250,000 ליטער 6 פראצ. סאלאנקע, וואס דינט אויסשליסליך אויף בעדער.

סאלאנקא מיט א קלענערער קראפט, איך א ווע־ניגער פראצענטיגע, אבער מיט א גרויסער צאהל איי־צום אינערליכען געברויך. די נאהענטע טארף־פעלדער גיבען צו די גוטט־בעקאנטע „באר־אווינא" צו בעדער און טרוקענע קאמפ־עסען.

טשעכאטשינעק בעזיצט די נייעסטע מאדערנע הייל־איינריכטונגען, פון וועלכע די וויכטיגסטע זע־נען: די בלאטע־בעדער ווי אין פישטשאנע, די ספע־ציעלע שווענקונגען, טלען־בעדער, פיאנע־בעדער, די בארש־זאביעגעס און אלקיר־זאביעגעס, עלעק־טריזאציע א. ד. גל.

עס איז כדאי ספעציעל אנצוווייזען אויף די 4 באד־בנינים אין טשעכאטשינעק, וואס א דאנק זייער מאדערנסטער און קאמפארט־איינריכטונג, האבען זיך גישט צו פערשעמען פאר די אייראפעאי־שע קור־ערטער. אין פאריגען יאהר זענען צוגעבויט געווארען 400 וואנעס. דער גרויסער שוים־באסיין וואס איז פול מיט „סאלאנקע" אויף דער פרייער לופט.

פאר דער בעקוועמליכקייט פון די קור־געסט געפינט זיך אין דער נאהענט א מאדערנע קאוויאר־ניע, פרישניצען שטעהענדיגע און ליגענדיגע און דאס גל.

טשעכאטשינעק עקספארטירט הייל־בעדער פון סאלאנקע, שלאם און לוג'ן.

די האנדעלס־באנק ווערט ליקווידירט

(אג) די דירעקציע פון דער האנדעלס באנק אין לאדז האט מיטגעטיילט איהרע אקציאנערען, אז שבת דעם 29. אויגוסט וועט פארקומען א אויסער־געוועהנליכע פערזאמלונג מיט פאלגענדער טאג־ארדנונג: 1) וואהלען פון א פארזיצענדען, 2) בעשלוס וועגען ליקווידירען די באנק, 3) פעסט־שטעלען די צאהל ליקווידאטארען, וואהלען פון ליק־ווידאטארען און בעשטימען א בעלוינונג פאר זיי, 4) פעסטשטעלען דעם אופן פון ליקווידאציע און אנ־נעהמען געהעריג עבעשלוסען.

פעסטגעשטעלט די סיבה פון דער שרפה

אין פאבריק אויף דאמבראווסקא 11

(א) די אויספארשונגס־קאמיסיע, וועלכע האט אונטערגענומען די אויספארשונג ארום דער שרפה אין דער כעמישער פאבריק אויף דאמבראווסקא 11 האט פעסטגעשטעלט, אז דאס פייער איז ענטשטא־נען צוליב נישט פארזיכטיג זיך אומגעהן מיט פייער און אנטרעפענדיג אויף די לייכט ברענענדע מא־טעריאלען האט זיך דאס פייער פערשפרייט מיט אזא בליץ־שנעליקייט.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפיליס און הויט־קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 צונאכט

Dr. **REICHER**
פאלודביאווא 28. טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער - שוועכע - בעהאנדלונג
סעקסועלע שטראטונגען פון פסיכא - אנאליזע
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוינב.
זונטאג און חגאות פון 9—12.

ל. מלאד

דאן־דאמינגא

ראמאן

131

פלוצלינג האט זיך פעדרא ריא פראנציסקא דע־לאפעז אנגערופען:

— אט אויף דעם ארט דארף מען שטעלען א מאנומענט דער רעוואלוציע פון סאן־פאולא.

און ריא מאטאראזא האט געשוויגען, האט דער גענעראל פארגעזעצט:

— ווי דענקט איהר, דאקטאר?

מאטאראזא האט זיך ווי פערגעמפערט:

— זאלען וועגען דעם טראכטען די וואס ווילען געניסען פון דעם אויפשטאנד. מיר מוזען אנטאמען די אנטלויפענדיגע זיך ווייטער פערבינדען מיט די רעשטלעך פון חייל. אין ריא גראנדע דא סול ווערען מיר קריגען פערשטארקונגען און אנהויבען א מארש צוריקוועגס.

— פאר אנ'אומאפהענגיג סאן־פאולא?

— פאר א גערעכטער בראזיליע!

— אונזערע מיינונגען זענען פערשידען, דאק־טאר.

— איך ווייס דאקטאר.

— פארוואס האט איהר מיטגעקעמפט ביי מיין זייט, דאקטאר?

— פאר דעם פערגאסענעם בלוט פון גענעראל וועלאזו!

דע־לאפעז האט מיליטעריש סאלוטירט, ריא מאטאראזא האט אראפגענומען דעם הוטעל. דאמינגא האט נישט געוואוסט וואס צו טון. איך ער געבליבען הינטערשטעליג יעטליכע טריט, ווי ער וואלט א צייכען געגעבען פאר א מאמענט, וואס איז אנדערש ווי פריהער.

ווען אלע דריי האבען זיך שוין געהאט אראפגע־לאזט צו דער פלאך פון דעם וואסער, האט זיך דער לאפעז איינגע'עקשנ'ט:

— מיר וועלען נישט אריבערגיין דעם גרעניץ פון דעם שטאט.

האט מאטאראזא צוריק געענטפערט:

— גרויס און בריים איז אונזער פאטערלאנד. אומעטום איז בראזיליע.

— אפילו אין די וועלדער פון מאטא גראסא?

— פאילו.

דאקטאר ריא האט איצט מיטגעלעבט חשם צער פון א געפאלענעם העלד, ער האט מיט זיין האנד צוגעכאפט דאמינגאן ביים ארבעל און ווי אהן ווער־טער בעשוילען ער זאל זיך אפשטעלען.

פראנציסקא דע־לאפעז האט חשפיהלט ווי זיי האבען זיך אפגעשטעלט ווארטען אויף איהם, האט ער זיך דערנעהנטערט און מאטאראזא האט פארגעשלא־גען:

— איין גרויס געפיהל, דאס געשעכיגקייטס־גע־פיהל צו אונזער פאטריא, האט אונז פעראייניגט און ארומגעבונדען מיט איין גורל, מיר גייען איצט געשפראכענע אין גלות אריין, געבראכענע אבער נישט געבויגענע!

דער גענעראל האט אויסגעבעטערט:

— און קיין בעזיגטע!

אויף דער שטילער הסכמה פון די צוויי בעגלייטער האט ער צוגעשגעבען:

— מיר האבען דעם קאהן פון אומת מיט בלוט פערזיים, זיי וועלען ארויסשפראצען צו דער גלאריע פון אונזער לאנד.

חשר דאקטאר האט הנאה געהאט וואס דער „מונ־דיר" איז געווארען סענטימענטאל און צוזאגען, ער האט חרובער מיט זיכערקייט פארגעשלאגען:

— מיר ווייסען נישט וואס מארגען וועט זיין מיט אונז, נו אזוי מיר ווערען זיך דורכקרייצען, לאמיר מאכען א בונד, א בלוטיגע שבועה זיך נער בען, קיינמאל נישט צו פערראטען דעם גרויסען אי־דעאל, וואס האט זיך אין אונזערע הערצער אנגע־צונדען, און ווען איינער פון אונז פאלען, מיר ריכ־טען זיך דערויף יעדעס הגע, זאל דער צווייטער אין זיך טראגען יענעמס רוף, ווי א פיישרדיגען מאהן־צייכען!

גענעראל דע־לאפעז האט טיף נעשוויגען, ווי ער פעם א סוד וואלט איהם צוזאמענגעפרעסט. ער האט געזוכט מיטן בליק אויפען הימעל, גלייך דארט וואלט געלעגען דער ריכטיגער אויסדרוק. עס איז פון א וואלקענדעל ארויסגעשוואומען די לבנה און זיך צער־זילבערט איבער דעם טייך. דער פאס וואסער איז ווייס געווארען, ווי א ריזיג מעסער וואלט זיך פלור־צים אפגעשארפט.

דער גענעראל האט זיך איצט אומגעקעהרט מיטן פנים אויף צוריקוועגס זיך ווי אפגעטיילט און מעד בליבען שטיין אויף א בערגעל, וואס האט געהאט א סלאכען קארק, דער בלוטיגער האריזאנט האט זיך שוין געהאט פערלאשען און עס איז נאר בלויז א בלייכער פאס געשטאנען פון איש־קאליר, דער ווייסער פאס האט זיך ארייגגעצויגען אין דער איבעריגער ידער, ווי חשר הימעל זינקט אראנטער ביים סוף פון דער ערד...

דאקטאר מאטאראזא האט אנגעהומען אלס נאר טירליך דעם גענעראלס אומקעהרען זיך, דאס ווענ־דען זיינע בליקען צו יענעם לאנד, וואו ער האט גע־קעמפט און צוליב וואס ער שפאנט איצט אין גלות אריין אין די אור־אלטע ווילדעשניישען, צווישען חיות און שלאנגען, אין די נאך נישט בעריהרטע וועלדער פון א מענשליכער האנד, אויף נאך נישט בעטרא־טענער ערד פון מענשליכע טריט.

פלוצלינג האט עפעס א קנאל א הילך געטון אין די אויערען, א בליץ ווי א פאך פון א פייערדיג צינ־געל, האט א פלעטער געטון. סיי דאמינגא און סיי מאטא־ראזא האבען דעם ערשטען טריט געיאגט אראפ, פאר אוים, ווי צעשראקענע פערד, אבער באלד, בלויז א רגע האט עס געדויערט און זיי האבען מיט שום אויף די ליפען זיך געלאזט צוריק. אויפן בערגעל, וואו פעדרא ריא הודלאפעז איז געלעגען אויף די קני און איין האנד האט זיך אונטערגעשפארט צווישען זיין אקסעל און די ערד, ווי א שוואכער סלופ האלט אונטער א חורבה פון אומפאלען, עפעס א שטיקעל שווארצם, ווי א סילועט פון א רעוואלווער, איז געלע־גען אויף דער ערד און א דין רויכעלע ווי פון א סי־גארעטעל האט זיך נעדריים ווי א שרויפציהער אין דער לופט.

דער דאקטאר און דאמינגא האבען אונטערגעכאפט דעם גענעראל אונטער די אָרעמס, אבער קוים האט מען אוועקגענומען די האנד, וואס האט איהם אונ־טערגעשפארט, אזוי איז זיין קאפ אראפגעזונקען מיט א שווערקייט ווי ס'זינקט ארונטער א גוף אין וואסער אריין, ווען צו דעם האלז איז צוגעבונדען א גרויסער שטיין... חשר־לאפעזעס קערפער איז געווען צוגעפנעדריים, ווי א האנטוך, וואס ווערט אויסגע־דרייגען פון פייטקייט, פון דער לינקער שלייף ביז שמאל הויך איבער דער בחעם האט זיך נע־צויגען א טונקעל שנירעלע, וואס האט אויסגעזעהען שווארץ, צוויי האלבע ליפען האבען זיך איינגעגרא־בען אין דער ערד און זיי האבען זיך שוואך בעוועגט. עס האט אויסגעזעהען ווי זיי קושען דעם שטויב און זויגען דעם זאפט.

די לבנה האט זיך געשפיגעלט אין דאמינגאס אויפ־געריסענע אויגען, דעם דאקטאר מאטאראזאס צונג איז געלאפען אין זיין מויל הין־און־צוריק, ווי דאס קלינגעל פון א גלאק, וואס שטילט זיך נישט איין, דע־לאפעזעס פינגער, איינגעגראבען אין חים זאמד, האבען זיך שוואך געריהרט, ער האט זיך איינגעבויגען געפרובט ארויסהויבען דעם קאפ, ווי דאס וואלט געווען א בעזונדער טייל פונעם גוף און וואס מען קען אפשרויפען פון אקסעל און ארויפזעצען אנ'אנ־דערען, ער האט לעשענדיג זיך, געמורמעלט:

„סאן־פאולא — באא טערא!"

דאקטאר ריא מאטאראזא האט אויפגעהויבען זיינע אויגען, וואס זענען געווען אנגעגאסען מיט שווארצער פייכטקייט, און זיך געווענדעט צו דאמינגאן, וואס האט געשוויגען, ווי א פערשטיינערטער אקס:

— א, פאטריא, אי זשוסטיסיא!

(פארטזעצונג קומט).

אַ האַלז-העקער זיך אָפּגעהאַקט עטליכע פינגער

(אַ) אין אַ קאַמער אויף וואַפּיענאַ 61 האָט געהאַקט האָלץ דער 39-יעהריגער אַנטאָני מיקאַליט-שיק און אַ געוויסען מאָמענט האָט ער אַנשטאָט צו טרעפען מיט דער האַק אין האָלץ, האָט ער געטראָפען אין האַנד. וואָס עס איז ביי איהם אָבגעהאַקט געוואָרען עטליכע פינגער, און אַ שווערען צושטאַנד איז ער אָבגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ווער האָט דאָס רעכט צו עפענען ליצעאום׳ס

(אַ) דאָס שול-קוראַטאָריום טיילט מיט אַז דאָס רעכט צו עפענען ליצעאום׳ס וועלען האָבען די פּריוואַט-גימנאַזיעס, וועלכע האָבען בעקומען די קאַטעגאָריע „א" און גענימען פון די פולע רעכט וואָס מלוכה-גימנאַזיעס.

עס פאַלען ציגעל פון די הייזער

(אַ) פון הויז אויף לאַגעווניצקאַ 13, איז נעכטען אַראָפּגעפאַלען אַ ציגעל און פערוואונדעט די 50-יעהריגע שרה אַבראַמאָוויטש. די פּאָגאָטאָוויע האָט איהר ערטיילט די ערשטע הילף.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–8 אָוונד

קינד ווערט צובּיסען פון אַ הונט

(אַ) אויף זאַקאַנטנאַ 55 האָט בעקומען אַ ביס פון אַ הונט דער 3-יעהריגער נתן ביעלאַווסקי. דאָס צעביסענע קינד האָט ערטיילט הילף די פּאָגאָטאָוויע.

פאַמיליע פערסמיט מיט שוואָמען

(אַ) די פאַמיליע מרובטשעווסקי (מאַיאָווא 25), האָט נאָכ׳ן אָפּעסען מיטאָג בעקומען שטאַרקע בויך-שמערצען. דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז זיי האָבען זיך פערסמ׳ט מיט משוגענע שוואָמען. און נאָכ׳ן ערטיילען זיי די ערשטע הילף, זענען זיי איבערגעלאָזט געוואָרען אויף קוראַציע אין דער היים.

פערהאַלטען אַ שמוגלער

(אַ) הינטער וולוין האָט די גרעניץ-פּאָליציי פערהאַלטען אַ געוויסען אַלעקסאַנדער פּאַוולאָווסקי, ביי וועמען מ׳האָט געפונען אַ גרויסע צאָהל געשמוגעלטע סחורות, וואָס שטאַמען פון דייטשלאַנד.

ג נ ב ו ת

(אַ) פון לובע בעכלער׳ס וואוינונג אויף צעגעלניאַנאַ 15, האָט מען אַרויסגעגנ׳בעט וועש און מלבושים אין ווערט פון 300 זל.

— אַ צווייטע גנבה איז געשעהן אין דער וואוינונג פון יעקב באַלזשעראָווסקי אויף שרודמיעסקאַ 18, האָט מען אַרויסגעגנב׳עט ווערט-זאַכען אין ווערט פון 600 זל.

זעלבסטמאָרד פון אַ הויז-אייגענטימערין

(אַ) אין דער אייגענער וואוינונג אויף שלאַנסקאַ 57 האָט געפּרובט בעגעהן זעלבסטמאָרד, טרינקענדיג יאָדינע די הויז-בעזיצערין פון זעלבען הויז, עמיליאַ קאַפּטשינסקאַ. אין אַ שווערען צושטאַנד איז זי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

ראַדיאָ - פּראָגראַם

מיטוואָך, ד. 29-טען יולי

6.03 מוזיק (פּליטען), 6.33 גימנאַסטיק, 6.50 מוזיק (פּליטען), 7.20 ידיעות, 11 קאָנצערט, 11.57 צייט-סיגנאַל, 12.03 מוזיק (פּליטען), 12.15 מיטאָג-ידיעות, 12.23 מוזיק, 3.27 לאָדזער בערזע, 3.30 ווירטשאַפטליכע ידיעות (פון וואַרשא), 3.45 אוידיציע פאַר קינדער, 4.15 פּליטען, 5 קאָנצערט, 5.30 דועטען, 6 טאַנץ-מוזיק פון בעריהמטע מוזיקער, 6.35 רעקלאַמע - קאָנצערט, 6.50 אַקטועלער שמועס, 7 קאַמעראַל - קאָנצערט פון ווילנא, 8 די בעסטע רעוועלערסען אין דער וועלט (פּליטען), 8.45 אָוונד-ידיעות, 9 וועגען שאָפּין-קאָנקורס, 9.30 פידעל-קוואַרטעט, 10 ספּאָרט-ידיעות, 10.15 מוזיק. אוידיציע (פון ווילנא).

טעאַטער. מוזיק און פערוויילונג (קאָמוניקאַטען)

אויסערגעוועהנליכער ערפאָלג פון פסח׳קע בורשטיין אין „גאַסען-זינגער".

די פּרעכטיגע אָפּערעטע „דער גאַסען-זינגער" ווערט געשפּילט אין „ראָזמאַיטאָשטשי" טעאַטער מיט׳ן גרעסטען ערפאָלג. יעדען אָוונט איז דאָס טעאַטער איבערפולט. עס איז זעלטען ווען אַן אָפּערעטע זאָל פערמאָגען אַזוי פיל קאָמישע מאָמענטען, פאָלקסטימליכע מוזיק און אָהן אַ שיעור סצענעס, וואָס האַלטען געשפּאַנט און אינטריגירען דעם צושויער. אין דער הויפּט-ראָלע טרעט אויף דער בעריהמטער אַמעריקאַנער סטאַר, דער ליבלינג פון לאָדז, פסח׳קע בורשטיין.

היינט, מיטוואָך איין פאָרשטעלונג 9.15 אָוונט „דער גאַסען-זינגער", מאָרגען דאָנערשטאָג ווערט געגעבען צום לעצטען מאָל „אַ חתונה אין שטעטעל".

לאָלאַ פאָלמאַן און וול גאָדיק אויף דער היינטיגער גאָרטען - פערוויילונג לטובת „מחזיקי חולים"

היינט קומט פאָר אין העלענאָוו די גראַנדיעזע גאָרטען-פערוויילונג לטובת דער הילפס-אינסטיטוציע „מחזיקי חולים". אין פּראָגראַם נעמען אויך אַנטייל די בעליבטע פאָלקס-זינגערין לאָלאַ פאָלמאַן און דער אַרטיסט וול. גאָדיק.

ס׳איז צו האָפען, אַז די לאָדזער יודישע בעפעלקערונג וועט צאָהלרייך בעזוכען די פערוויילונג בכדי מיטצוהעלפען צו שאַפען דעם כירורגיש - לאַראַנגאָלישען קאַבינעט, וואָס די אינסטיטוציע האָט זיך געשטעלט פאַר אַן אויפגאַבע.

כאָר דאַנאַ אין העלענאָוו

שבת, דעם 1-טען אויגוסט 7 אָוונט קומט פאָר אין פּאַרק העלענאָוו אַ קאָנצערט פון אונפערגלייכליכען רעוועלערסען - אַנסאַמבל, דער בעליבטער כאָר דאַנאַ, עס נעמען אַנטייל מיעטשיסלאַוו פּאַג, אַדאַם וויסאָצקי.

אין פּראָגראַם די נייעסטע שלאַגערן פון זייער רייכען רעפּערטואַר.

אייגטריט פון 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג. עס וועט אויך אויפטרעטען דער סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ס. פּיעטרושקאַ.

פון שטאַטישען זומער-טעאַטער אין סטאַשיץ-פּאַרק

היינט 9 אָוונט ווערט געשפּילט דער פּאַרס „מאַנזש אַ דוואָוך זשאָנאַך".

וואַרשאַווער אָפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האָלאַנד — — — —	360,10
לאָנדאָן — — —	26.59
ניו-יאָרק (קאַבעל) — — —	529
פּראַג — — — —	21,94
ציריך — — —	173,29

אָפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי — — —	97.50
3 פּראָצ. אינוועסטיציע I. פּרעמירטע	62,00
3 „ „ II. —	82,50
4 „ דאָלאַרובקע — — —	47.50
7- „ סטאַביליזאַציע — —	47.50
5- „ וואַרשאַווער — —	52.75
5- לאָדזער — — —	47,25

דאָס נייע בוך
זי שפּילט ווייטער
פּיעסע אין 3 אַקטען, 4 בילדער
— פון —
ח. י. בזשוסטאָווסקי
צו בעקומען אין דער אַדמיניסטר. פון „נייעם פאָלקסבלאַט", פּיעטריקאָווער 21.

דאָרפס - שרפה

(אַ) אין דאָרף מניעווא, הינטער לאָדז, איז נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה אין הויז פון פויער וואַווזשין זשולקאָווסקי. דאָס פייער האָט זיך מיט אַ בליץ-שנעלקייט פערשפּרייט, אַזוי, אַז יעדע רעטונג איז געווען אומזיסט. מיט׳ן רויך איז אַוועק דאָס הייזעל מיט דער גאַנצער ווירטשאַפט. דער שאָדען בעטרעפט 14.000 זל.

הײַנט און פאָלגענדע טעג!
„סקאַנדאַלען פון מיליאָנערען"
אין די הויפּט-ראָלען: CLARK GABLE, CONSTANCE BENNET
„Śluby Ułańskie" (2
אין די הויפּט-ראָלען: Mankiewiczówna, Walter, Brodniewicz
רעוואָלוציאָנס-נידריגע פּרייזען! באַלקאָן 54 גר. | פּל. I 1.09 | פּאַרטער 85 גר.

קלאַנג-קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

DR. MED.
L Pikielny
אוראַלאָג-כירורג
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און אורין-קראַנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אָן פון 4—7 נאָכמיטאָג
צוריקגעקעהרט.

Powierz troskę o Twoje i Twojej Rodziny zdrowie naszemu Towarzystwu.
T-wo Ubezpieczeń Wzajemnych na Wypadek Choroby w Warszawie,
Generalna Reprezentacja w Łodzi, Nawrot 36, tel. 212-11
przyjmujemy wnioski na ubezpieczenia i udzielamy informacyj w godz. 9—15.
Za małe składki miesięczne, możesz leczyć się prywatnie i swobodnie.

ווינכטיג פאַר אַלע!
דרוקעריי
בראַמבערג
8 - לאָדז - 8
צעגעלניאַנאַ
טעלעפאָן 255-09.
טריקאָטאַזש-פּוחרים טריקאָ-עטיקעטען
שטריקער-פאַבריק, שטריקער-באַנדעראָלען
וועש-פאַבריק, פּערשיר. עטיקעטען און טיטען
קאָנפעקציאָנערען טיטען-עטיקעטען
שניידער-מייסטער מאָס-ביכער
בעקער-מייסטער ברויט-צעטלען
בריפבויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען ווי אויך חתונה-קאַרטען צו ביליגע פּרייזען.

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי אַנ׳אַנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

עס ווערט געזוכט צו קויפען אַ טאַסטען-רינגעל-אַפּאַראַט צו פלאַכשטריק-מאַשין. זיך מעלדען פּיעטריקאָווער 64, וואוינונג 47.

ס׳ווערט אַרויסגעגעבען צו שטריקען אויף 14-ער אָדער 16-ער שטריקמאַשינען (ס׳קען זיין אויף שמאָלע). אָפערטען אונטער „M" אין אַדמיניסטר.

פרייע פּאָסטענס
סוכערט געזוכט אַ וויקאַנטשאַרקע ווי אויך אַ פעהיג מיידעל צו סוויטערס פּיעטריקאָווער 79, וו. 52.

ס׳איז נויטיג שטעפּער-געזעלען, אַ ריכטעווער און אַ נייהער אויף דרעוונאָווסקאַ 9, וו. 10.

אַ טיכטיגער פּראַיינס-פונקציאָנער, וועלכער איז בעהאָוונט אין פּראָפעסיאָנעלע פּראַיינס-אַרבייט, ווערט געזוכט. זיך ווענדען אין שניידער-כאַלופניקעס-פאַריין, זאַכאָדניאַ 11 אין די אָוונט-שעה׳ן

פערשידענעס
אַנ׳אָרט צו שלאָפען פאַר איינעם אָדער צוויי יונגעלייט. פּילסודסקיעגאָ 54, רעכטע אָפיצינע, ערשטער איינגאַנג, 2. שטאָק, וו. 91.

אַ טיכטיגער אָנגעשטעלטער זוכט אַ פּאָסטען, בעקאַנט אין מאַנופאַקטור-בראַנזשע. אָפערטען אונטער „F" אין אַדמ

השבת אבדה: ס׳איז מיר פערלוירען געוואָרען אַ פּעקל מיט פערשידענע פּאַפּירען, אויך דאָקומענטען מיט אַ פּאַס אויפ׳ן נאָמען מילגראָם. אָפּצוגעבענען נעגען בעלוינונג צו מילגראָם, פּולנאָצנאַ 13 אין גלאָו-געוועלב. דיסקרעציע געזיכערט.

דאָס ביליגסטע יודישע אָפּטיק-געשעפט

„OPTICUM"
28 פּיעטריקאָווער 28
בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואָהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען, אַלערליי צילינדער-גלעזער, קאָס-בינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס.
אַלעס צו די ביליגסטע פּרייזען.
מ׳מערן אויך אויסגעפיהרט וועטער, רעצעפּטען סינקטליך און רעעל. — געדענקט די אַדרעס
עס ווערען אָנגענומען אַלע אַרט רעצעפּטען פון די ה״ה דאָקטוירים.

אויספערקויף פון זומער-טריקאָ-וועש פערשידענע קינדער-העמדער גרויסע און קליינע - ווי אויך אַנדערע זומער-אַרטיקלען ביי ליפּקע, גדאַוואַמיעסקאַ 21

N. Singer
Zachodnia 36, tel. 229 90
Rutynowany Buchalter-Bilansista
prowadzi księgi handlowe wszystk. systemów z gwarancją za uznanie. Organizuje, Rewiduje, Bilansuje.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש קראַנקע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
ווענעריש-קראַנקע, מענערשוועכע און הויט-קראַנקהייטען
אַנאַליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
אין טעטיג אַ גאַנצען מעת לעת
פאַר פּרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
אַ באַראַטונג 3 זל.

וויכטיג פאַר פאַבריקאַנטען און האַנדווערקער
שווייסונגען, מאַשינען-טיילען און רעפּעראַטורען
פיהרט אויס ביליג די מעכאַנישע שלאָסעריי
י. רעדער
11 ליסטאָפּאַדאַ 11/13
(רוג זאַכאָדניאַ)

וויכטיג פאַר בּרוך-קראַנקע

(רופּטורען) זאָווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס), פּאַראַליזשען, ביין-שווינדזוכט, פּלאַטפיס און פערשידענע אַנדערע פערקריפּלונגען-ליידענדע.
פאַר פערשידענע אַרט רופּטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-באַנדאַזשען לויט מיין מעטאָדע היילן און בעזייטיגען ראַדיקאַל יעדען איינציגן ברוך.

ביי מאָגען און קישקע - זענקונג ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע לייב-הייל-באַנדאַזשען.
פאַר הויקערס ספּעציעלע גאָרסעטען און גלייכהאַלטערס.
געגען ביין-שווינדזוכט ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען פון אַלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פּלאַטפיס ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען.
געגען קרומע אָדערן ספּעציעלע גומי-שטרימף לויט מאָס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספּעציעלע הייל-אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט
ספּעצ. אָרטאָפּעד
א. פּעטריקעוויטש, לאָדז
9 פּיראַמאָוויטשאַ 9, טעל. 177-09 (פריהער אַלגיינסקאַ)
אַכטונג! קראַנקע מוזען זעלבסט ערשיינען.
טויזענטער דאַנקזאַגונגען קענען בעוויזען ווערען

Ze wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman